ሓዳስ ኤርትራ

መበል 23 ዓመት ቁ. 362 | 28 ነሓሰ 2014 | ገጻት 12 ዋጋ 1.00 ናቕፋ

ሓሙስ

ገጽ 3
ብዘባ ርእሰማልነት ዘይንከ 23 ሓቅታት

ገጽ 4
ኣይትጽንገል ዝመልእኽታ ተደንገል

ገጽ 5
ነዛቢ

ገጽ 8
ጎማታት ተሸከርከርቲ ካብ ዕ ምባብ ክሰርሑ?

ገጽ 10
ኣደህባ ኣገዳሰቱን

ኣብ ኤርትራ ንኢቦላ ዝምችእ ሃዋህው ከምዘየለ፡ እንተኾነ ግን ህዝቢ ንቕሓቱ ኣበሪኹ ምክትታሉ ከዛይድ ሚኒስትሪ ጥዕና ኣዘኻኺሩ

ኣብ ኤርትራ ንኢቦላ ዝምችእ ሃዋህው ከምዘየለ፡ እንተኾነ ግን ህዝቢ ንቕሓቱ ኣበሪኹ ምክትታሉ ከዛይደን ልዑል ጥንቃቐ ክገብርን፡ ኣብ ሚኒስትሪ ጥዕና ዳይረክተር ምቁጽጻር ተመሓላለፍቲ ሕማማት ዶክተር ኣርኣያ ብርሃ ኣዘኻኺሩ።

"ከበቢና፡ ክሊማና፡ ንቕሓትናን ባህልናን ንሕማም ኢቦላ ዝዕድምን ዝምችእን ኣይኮነን" ዝበለ ዶክተር ኣርኣያ፡ እቲ ሕማም ክሳብ ሕጂ ኣብ ሃገራት ጊኒ፡ ኮናክሪ፡ ሰራልዮን፡ ላይበርያን ናይጀርያን ጥራይ ተሓጺሩ ምህላዉ፡ እተን ሃገራት ድማ ምስ ኤርትራ ዘዳውብ ኮነ ቀጥታዊ ርክብ ስለዘይብለን፡ ዛጊት ዘሰክፍ ኩነታት ከምዘየለ ኣብሪሁ።

እቲ ሕማም ኣብ ሃገርና ንኸይኣቱን ብኣጋ ንምክልኻሉን፡ ሚኒስትሪ ጥዕና - ኣብ መዓርፎ ነፈርቲ ብዓበይቲ ምክትታል ብምግባር፡ ንሱብ ሞያ ጥዕና ግቡእ ፍልጠትን መሳርሒታትን ምዕጣቕ ብዕቱብ ይቕጽሎ ከምዘሎ፡ ዝተጠርጠረ ተርእዮታት ናይቲ ሕማም ምስ ዝኽሰት ድማ እቲ ሕሙም ዝዕቀበሉ መወሸቢ ቦታ ኣዳልዩ ምህላዉ ኣረዲኡ።

ቀንዲ ጠንቂ ሕማም ኢቦላ ቫይረስ ምዃኑ ዝጠቐሰ ዶክተር ኣርኣያ፡ ምልክታቱ - ረስኒ፡ ሕማም ርእሲ፡ ብርቱዕ ቅርጥማት፡ ረሸሽ ዘብል ድኻም፡ ደም ዘይብሉ ወጽኣት፡ ተምላስ፡ ቅርጸትን መድመይቲ ኣብ ዝተፈላለየ ኣካላትን ኮይኑ፡ ቀንዲ ንመልከፍቲ ዝተቓልዐ ድማ ብቐዳማይ ደረጃ ኣሊዩቶን ናይ ቀረባ መቕርብን ናይቲ ብቲ ሕማም ዝተለኽፈ፡ ብካልኣይ ደረጃ ሰብ ሞያ ጥዕና፡ ብሳልሳይ ደረጃ ድማ ብቲ ሕማም ተጠቂዑ ናይ ዝሞተ ሰብ ሬሳ ብዘይ ግቡእ መከላኸሊ ዝገንዙ ከምዝኾኑ ኣጠንቂቑ።

እዚ ሓደገኛነቱ እናዓበየ ዝመጸ ዘሎ ሕማም ንምቁጽጻር ኣብ ዝተፈላለየ ሃገራት ፈተነታት መድሃኒትን ክታበትን ይካየድ'ኳ እንተሎ፡ ዛጊት ግን ብወግዒ ዝተፈልጠ መድሃኒት ኮነ ክታበት ከምዘይብሉ ሓቢሩ።

ኣብ ሚኒስትሪ ጥዕና ዳይረክተር ምቁጽጻር ተመሓላለፍቲ ሕማማት ዶክተር ኣርኣያ ብርሃ ኣብ መወዳእታ፡ ኣብ ሃገርና ይኹን ጎረባብትና ሃገራት ዘሰግእ ኩነታት ስለዘየለ፡ ህዝቢ ካብ ቤላቤለው ርሒቑ ካብ ሰብኣትን ጥርጣረታትን ናጻ ክኸውን ጸዊዑ።

ቃንጥሻ ልዑል መኣዛዊ ትሕዝቶ ስለዘለዎ፡ ህዝቢ ኣፍልጦኡ ዓብዩ ከም መግቢ ክዘውትሮ ከምዝግባእ ተገሊጹ

ቃንጥሻ ልዑል መኣዛዊ ትሕዝቶ ስለዘለዎ፡ ህዝቢ ኣፍልጦኡ ዓብዩ ከም መግቢ ከዘውትሮ ከምዝግባእ፡ ኣባል ማሕበር ሕርሻዊ ንግዲ ደቀኣንስትዮ ኤርትራን ጉጅለ ኣፍረይቲ ቃንጥሻን ወይዘሮ ኣብርሀት ሃብተገርግሽ ኣዘኻኺራ።

ንዕላማን ኣመሰራርታን ጉጅለ ኣፍረይቲ ቃንጥሻ ኣመልኪታ ንኤሪና ኣብ ዝሃበቶ ሓበሬታ፡ ወይዘሮ ኣብርሀት፡ እቲ ጉጅለ ኣብ ትሕቲ ጽላል ሚኒስትሪ ሕርሻ ከምዝተጣየፈ ጠቒሳ፡ ዕላማኡ ድማ ነቲ ሃብታም ትሕዝቶ ፕሮቲን፡ ኣሚኖ-ኣሲድ፡ ካርቦሃይድረይትን ዝተፈላለየ ማዕድናትን ዘለዎ ከምኡ'ውን ሕማማት ናይ ምክልኻልን ምጽዋርን ዓቕሚ ዘለዎ ቃንጥሻን ኣገባብ ልምዓቱን ንምልላይ ምዃኑ ኣረዲኣ።

"ንቕሓትን ኣፍልጦን ህዝቢ ንምብራኽ፡ ሚኒስትሪ ሕርሻን ባህላዊ ጉዳያት ህግደፍን ብዘዘኻፈሉልና ዕድል፡ ፍርያትና ኣብ ሃገራዊ ፈስቲቫል ንህዝቢ ከሎና በቒዕና" ዝበለት ወይዘሮ ኣብርሀት፡ ኣብ ቀጽሪ ኤክስፖ ብቃንጥሻ ዝተሰርሐ ቅልዋ፡ ፓኒኖ፡ ቀይሕ ጸብሕን ስንን ብርትዓዊ ዋጋ ከምዝቐረበ ብምሕባር፡ ካብ ነጋድያን ዘተባብዕ መልሰ-ዕንጋለ ከምዝረኸበ ገሊጻ።

ተጠቀምቲ ኣብ ዝሃብዎ ርእይቶ፡ ቅድሚ ሕጂ ኣብ ምምጋብ ቃንጥሻ ዝበረ ኣፍልጦኦም ድሩት ምንባሩ ጠቒሶም፡ ሎሚ ግን ቃንጥሻ ካብ ካልኦት ዓይነታት መግቢ ፈሊኻ ክርአ ከምዘይክእል ብምምልካት፡ ኩሉ ሕብረተሰብ ክዘውትሮ ተላብዮም።

ነበርቲ ንኡስ ዞባ ጎዳይፍ፡ ዕዉት ወፈራ ጻህያይ ኣካዪዶም

ኣብ ዞባ ማእከል - ነበርቲ ንኡስ ዞባ ጎዳይፍ፡ ብሓባር ዝሸፈኖ 22 ሄክታር ስርናይ ብዓበይቲ ንምክንኻኑ ብዘወጽእዎ መደብ ዕዉት ናይ ጻህያይ ወፈራ ኣካዪዶም።

ስ/ሮቤል ዳዊት

ንሱቶም ንኤሪና ኣብ ዝሃብዎ ሓበሬታ፡ ጀማሪኖም ብዘለዉ ማእቶት ክሳብ እቲ ምህርቲ ናብ ቆፎኡ ዝኣቱ ዘድሊ ምክትታል ክገብሩሉ ምዃኖም ኣረጋጊጾም።

ነቲ ስራሕ ዝመርሕ ዘሎ ኣቶ ኣብርሃም ጉብረእግዚኣብሄር ህዝቢ ኤርትራ ዓቕምታቱ ብዓበይቲ ወዲቡ ብመግቢ ነብሱ ንክኽእል ዘካይዶ ዘሎ ዕማማት በብኸባቢኡ ዘተባብዕ ወጽኢት ይምዝገብ ከምዘሎ ጠቒሱ፡ ነበርቲ ጎዳይፍ ዘካየድዎን ዘካይድዎ ዘለዉን ንጥፈታት ሓደ ካብኡ ከምዝኾነ ኣብሪሁ።

ካብ ሸማግለ ዓዲ ጎዳይፍ ኣቶ ብርሃ ሃይለን ኣቶ ካሕሳይ ስመረን ንኤሪና ኣብ ዝሃብዎ ሓበሬታ፡ እዚ ክብርታት'ዚ ዕቤት ስራሕ ዝኹስኩስ ኣጋዳሲ ወፍሪ ኣብ ርእሲ ምዃኑ፡ ናብ ርህው መጻኢ ንምስግጋር ሓጋዚ ስለዝኾነ፡ ነበርቲ ተወዲቦም ዓቕሞም ዘፍቅዶ ዕማም የሰላስሉ ከምዘለዉ ጠቒሶም፡ ብምሕረስ ዝጀመረ ወፈራ ክሳብ ምህርቲ ዝኣከብ ክቕጽልዎ ከምዝኾኑ ብምሕባር፡ ንካልኦት ጸቡቕ ኣብነት ክኾኑን ዘለዎም እምነት ገሊጾም።

"ቀንዲ መለለዩ ህዝቢ ኤርትራ፡ ሓድነቱን ልዑል ናይ ስራሕ መንፈሱን'ዩ" ዝበሉ ተሳተፍቲ ናይቲ ወፈራ፡ ነበርቲ ጎዳይፍ ዘካየድዎ ሓባራዊ ዕማም ኣብ ውሱን ወቕቲ ዝድረት ዘይኮነ፡ ኣብ ኩሉ ንጥፈታቶም ብቀጻልነት ዝቕጽል ምዃኑ ኣረጋጊጾም።

ነበርቲ ኣርባዕተ ምምሕዳራት ከባቢ ንኡስ ዞባ ዓዲ-ቐይሕ፡ ጽሬት ከባቢኦም ብምውሓስ ተመሓላለፍቲ ሕማማት ንምክልኻል ብዝሓየለ ይነጥፉ ከምዘለዉ ሓቢሮም

ነበርቲ 9 ዓድታት ምምሕዳራት ከባቢ ተኾንዳዕ ማእለው-ያ፡ ኣውህሽን መንደፈራን - ንኡስ ዞባ ዓዲ-ቐይሕ፡ ንጽህና ከባቢኦም ብምውሓስ ተመሓላለፍቲ ሕማማት ንምክልኻል ብዝሓየለ ይነጥፉ ከምዘለዉ ገሊጾም።

ኣብቲ ወጽኢት ዘለዓልዎ ንጥፈታት ንምምርማም ዝተኻየደ ኣኼባ፡ ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ዓዲ-ቐይሕ ኣቶ ብርሃ እያሱ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ ከባቢኻ ብጽሬት ብምሓዝ ውሕስነት ጥዕና ንምርግጋጽ ትሸዓተን ዓድታት ንኣርባዕተ ኣዋርሕ ብዝቐጸለ ሓያል ጻዕሪ 1257 ዓይኒ-ምድሪ ምስርሐን፡ ተደለብ ዝነበሩ ንቕሓት ዝምስክር ምዃኑ ጠቒሱ፡ ተመዝገቡ ዘሎ ዓወት ወጽኢት ናይ'ቲ ዝተገብረ ጎስጓስ ከምዝኾነ ኣብሪሁ።

ዋና ዳይረክተር ክፍሊ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ዞባ ደቡብ ኣቶ ፍራንኮ ኩብ ብወገኑ፡ ምስራሕ ዓይኒ-ምድሪ - ጥዕና መሰረት ሕብረተሰብ ብሓፈሻ ናይ ኣደን ህጻንን ድማ ብፍላይ ንምውሓስ ዘለዎ ግደ ቀሊል ስለዘይኮነ፡ ምስራሕ ጥራይ ዘይኮነ ብግቡእ ምጥቃም'ውን ክሕይል ኣዘኻኺሩ።

ኣብ ዞባ ደቡብ ሓላፊ ከባብያዊ ጥዕና ኣቶ መሓመድ መሓመድ-ሳልሕ ድማ፡ ጥዑይ ሕብረተሰብ ወጽኢት ጥዑይ ኣከባቢ ስለዝኾነ፡ ነዚ ንምርግጋጽ ዝቐጸለ ዘሎ ጻዕሪ ወጽኢታውነቱ እናበረኸ ይመጽእ ከምዘሎ ብምምልካት፡ ተረፈን ዘለዋ ዓድታት ተመሳሳሊ ዕማም ክፍጽማ ዘለዎ ጽኑዕ እምነት ገሊጹ።

ነበርቲ ኣብ ዝሃብዎ ርእይቶ፡ ተሰሪሑ ዘሎ ዓይኒ-ምድሪ ኣብ ጥዕናኦም ብሓፈሻ ጥዕና ደቀም ድማ ብፍላይ ዘለዎ ተራ ቀሊል ከምዘይኮነ ብምጥቃስ፡ ኣብ ምዕቃብ ናይቲ ተሰሪሑ ዘሎ ዓይኒ-ምድሪ ብሓላፍነት ከምዝሰርሑ ኣረጋጊጾም።

እቲ ስራሕ፡ ብምትሕብባር ኮሚተ'ቲ ንኡስ ዞባ ምስ ሚኒስትሪ ጥዕና ከምእተዓመ፡ ምስራሕ ዓይኒ-ምድሪ ኣብ'ተን ዝተረፋ ምምሕዳራት ከባቢ ድማ ክቕጽል ምዃኑ፡ ኣብ'ቲ ንኡስ ዞባ ሓላፊ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ኣቶ ኣሰፋው ተርኣይ ሓቢሩ።

ሃማደኤ ጨንፈር ንኡስ ዞባ ኣስማጥ፡ ውዳቤኡ ኣሐዩሉ ወፍሪ ልምዓት ንምዕዋት ኣበርክቶኡ ከምዘዕዝዛ ኣረጋጊጹ

ሃማደኤ ጨንፈር ንኡስ ዞባ ኣስማጥ፡ ወደቤኡ ኣሐዩሉ ወፍሪ ሃገራዊ ልምዓት ንምዕዋት እጃሙ ብዝለዓለ ከበርክት ምዃኑ፡ ኣብ ሓውሲ ከተማ ኣስጉዳ ኣብ ዝቐደአ ኣኼባ ገሊጹ።

ኣብቲ ካብ 8 ምምሕዳራት ከባቢ ዝተወከላ ኣካየድቲ ማሕበር ዝተሳተፍኦ ኣኼባ፡ ሓላፊት ናይቲ ጨንፈር ወይዘሮ መርየም መሓመድ-ዓሊ ኣብ ዘስመዐቶ ቃል፡ ደቂ-ኣንስትዮ ኤርትራ ከም'ቲ ኣብ እዋን ብረታዊ ቃልሲ ዝበረን ወሳኒ ተራ፡ ኣብ ልምዓት ሃገር'ውን ዘኹርዕ ተራ ይጻወታ ከምዘለዋ ብምሕባር፡ ኑብሰን ይኹን ሰድራቤትን ካብ መሃይምነት ንምግልጋል ብዝለዓለ ክሰርሓ ተላብዩ።

ወይዘሮ መርየም ኣስዒባ፡ ዝርአ ድኽመት ኣወዳድባ ንምእላይ ኩለን ኣካየድቲ ብንቕሓት ክዋስኣ ብምዝኽኻር፡ ኣባላት ማሕበር ታሪኽን ተራን ደቂ-ኣንስትዮ ኤርትራ ናብ ሓደስቲ ወለዶታታት ኣብ ምስጋገር ኣበርቲዐን ክሰርሓ ተላብዩ።

ኣብ መወዳእታ ተሳተፍቲ፡ ኣወዳድባአን ንምሕያል ቀጻሊ ጎስጓሳት ክካየዳ ምዃነን ብምግላጽ፡ ኣባልነት ወረስቲ ደቂ-ኣንስትዮ ብምርግጋጽ ንብሩህ መጻኢ ማሕበር ክሰርሓ ምዃነን ብምርግጋጽ፡ ብሚኒስትሪ ትምህርቲ ክካየድ ዝጸንሐን ዘሎን መደብ ምጥፋእ መሃይምነት፡ ከምኡ'ውን ብሚኒስትሪ ጥዕና ዝካየድ ክንክን ጥዕና ኣደን ህጻንን ኣብ ሂወተን ኣገዳሲ ብምዃኑ ክድፍኣሉ ተላብየን።

ፍልጠትካ ንዜጋታትካ ምክፋል ዕግበት ዝፈጥር ቅዱስ ተግባር ምዃኑ፡ ካብ ወጻኢ መጺኦም ኣብ ኮለጃት ዝምህሩ ዘለዉ ኤርትራውያን ገሊጾም

ዘለካ ፍልጠት ንዜጋታትካ ብምክፋል ኣብ ምዕባለ ሃገርካን ሕብረተሰብካን ኣበርክቶ ምግባር፡ ዜጋዊ ግዴታ ኣብ ርእሲ ምዃኑ - ፍሉይ ዕግበት ከምዝፈጥረሎም፡ ካብ ዝተፈላለያ ሃገራት ፍልጠቶም ክካፍሉ ዝመጹን ኣብ ኮሌጃት ዝምህሩ ዘለዉን ዜጋታት ገሊጾም።

ንሳቶም ኣብ ሓበሬታኦም፡ ንዝተዓዘብዎ ሓያል ክትፈልጥ ናይ ምድላይ ባህጊ፡ ንጥፈታቶም ብሓያል ድሌት ንኽቕጽሉ ደርኺቱ ከምዝፈጠረሎም ብምጥቃስ፡ ኣብ ሰሜን ኣመሪካ ብዝርከቡ ዜጋታት ዝተጀመረ መደብ "ሳመር ኢንስቲትዩት" ቀጻሪ ሰዓብቱ እናዓበየ ይመጽእ ከምዘሎ ኣብሪሆም።

ካብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ንመበል ሳልሳይ ግዜኡ ዝመጸ ዶክተር ሃይለ ንጉሰ ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ዘካይዶ ዘሎ ስልጠና ኣብ ምሕያል ትምህርትን መምህራንን ዘተኩረ ምዃኑ ብምሕባር፡ እዚ - ኑ ብቕዓት ትምህርቲ ክብ ብምባል ብቕዓት ተመሃሮ ንምዕባይ ዝካየድ ዘሎ ጻዕሪ ንምድጋፍ ዘካይዶ ዓመታዊ መደብ ኮይኑ ምህላዉ ኣረዲኡ።

ኣብ ሰሜን ኣመሪካ ንዝጀመርዎ ንጥፈታት "ሳመር ኢንስቲትዩት" ኣመልኪቱ ድማ ዶክተር ሃይሉ፡ እቲ መደብ ካብ ዓመት ናብ ዓመት ቀጻሪ ሰዓብቱ እናወሰኸ ይመጽእ ከምዘሎ ብምሕባር፡ ካብ ሽወደን ዝመጹ'ውን ከምዘለዉ ኣብሪሁ።

ካብ ሽወደን ዝመጸት ዶክተር ኤደን ታረቀ ብወገና፡ እዚ ትሳተፎ ዘላ ፍልጠትካ ናብ ዜጋታትካ ናይ ምክፋል መደብ፡ ካብ ነዊሕ ግዜ ትሓስቦ ዝነበረት ከምዝኾነ ብምጥቃስ፡ ኩሉ ሃምን ቀልብን ኣብ ወጻኢ ዝርከብ ዜጋ ምስ ሃገሩ ብምዃኑ፡ ምህራት ዜጋታት ዓቕሞምን ክእለቶምን ንረብሓ ሃገሮምን ህዝቦምን ከውዕልዎ ድልዋት ምዃኖም ኣረጋጊጻ።

"ትምህርታዊ ሂወተይ ብዓወት ክዛዝም ዘብቅዓኒ፡ ሓደ መዓልቲ ኣብ ሃገረይ መጺአ ንህዝበይ ከገልግል'የ ዝብል ዕላማ'የ" ዝበለት ዶክተር ኤደን፡ እቲ ኣብ ሰሜን ኣመሪካ ዝጀመረ መደብ "ሳመር ኢንስቲትዩት" ሰናይ ተበግሶ ብምዃኑ፡ ካብዚ ዝለዎ ዕቤት ከመዝግብ ኣሎኦ ኣብ ዜጋታት ክስዕብዎ ጸዊዓ።

ኣብ'ቲ ናይ ስልጠና መደብት ዝሳተፉ ዘለው መምህራን ኣብ ዝሃብዎ ሓበሬታ፡ ቡየም ዜጋታት ተወሲዱ ዝዘሎ ሓላፍነታዊ ተግባር ብምምስጋን፡ በቲ መደብት ዝቐሰምዎ ዘለው ትምህርቲ ኣገዳስነቱ ዓቢ ምዃኑ ኣረዲኦም።

ነበርቲ ባረንቱ፡ ኣብ ምጽጋን ጽርግያታትን ጽሬት ከባብን ዘተኩረ ማእቶታዊ ንጥፈታት የካይዱ ኣለዉ

ነበርቲ ሰለስተ ምምሕዳራት ከባቢ ከተማ ባረንቱ፡ ምስ ኣባላት ህዝባዊ ሰራዊት ብምትሕብባር፡ ዝተበላሸወ ጽርግያታት ኣብ ምጽጋንን መፋረዩ ጣንጡ ክኸውን ዝኽእል ጉዳጉዲ ኣብ ምድፋንን ዘተኩረ ማእቶታዊ ንጥፈታት የካይዱ ኣለዉ።

ኣመሓዳሪ ምምሕዳር ከባቢ ዞባ ሰላም ኣቶ ኣብነቢር መሓመድ-ዓሊ ንኤሪና ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ እቲ ኣብ ወርሒ ኣርባዕተ ግዜ ዝካየድ ወፍሪ፡ ብሰንኪ ክረምቲ ተበላሽዩ ንምንቅስቓስ ተሸጋጊሪቲ ኣጸጋሚ ኮይኑ ዝጸንሐ መስመራት ንምጽጋንን ጽሬት ከባቢ ንምውሓስን ዝዓለመ ምዃኑ ጠቒሱ፡ እቲ ማእቶት ኣብ ምግታእ ተርእዮ ሕማም ዓሶ ልዑል ኣስተዋጽኦ ክህልዎ ዘለዎ እምነት ገሊጹ።

ካቢት ምምሕዳር ከባቢ ፍትሒ ወይዘሮ ማሎ ጆሊ ብወገና፡ እቲ ዘለዓልዎ ዘለዉ ወፈራዊ ማእቶት ንረብሓኦም ምዃኑ ተገንዚቦም ንምዕዋቱ ብትግሃት ይሰርሑ ከምዘለዉ ብምግላጽ፡ ብጉድለት ጽሬት ዝመሓላለፉ ሕማማት ኣብ ምንካይ ዓቢ ኣበርክቶ ከምዘለዎ ኣረዲኣ።

እቲ ስራሕ መቐጸልታ ናይ'ቲ ኣቐዲሙ ክካየድ ዝጸንሐ ወፈራታት ማእቶት ምዃኑ ዝሓበረ መንእሰይ ደጃን ህንጻ ድማ፡ ብምትሕብባር ህዝብን ህዝባዊ ሰራዊትን ዝዕመም ዘሎ ስራሕ ኣድማዕነቱ ኣብ ባይታ ይንጸባረቕ ከምዘሎ ሓቢሩ።

መዓልታዊት ጋዜጣ

ኣሰናዳኢ

ሳምሶን ሃይለ

ቍ.ስ 116266/201820(2220)

ም/ኣሰናዳኢ

ብንያም ፍስሃጽዮን

ቍ.ስ 201820(2217)

ፋክስ፡ 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቍ.ስ. 200454-07121322

ምልክታ

ቍ.ስ. 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ለይ-ኣውት

ኤደን ሃብተኣብ

ነብያት ጸጋይ

ሳምራዊት መለስ

ምስጋና ተዓገስ

ብዛዕባ ርእሰማልነት ዘይነግሩ 23 ሓቅታት

ራብዓይ ክፋል

መጽሓፍ፡ ብዛዕባ ርእሰማልነት ዘይነግሩ 23 ሓቅታት (23 Things They Don't Tell You About Capitalism)፡ ብ ደቡብ ኮርያዊ ጸሓፊ መጽሓፍ 'Bad Samaritans' ሃ ጁን ቻንግ ዝተጻሕፈት'ያ። ኣብ ዋሪ 2012 ድማ ተዘርጊሓ። ቻንግ ኣብ መጽሓፉ ርእሰማላውያን ክዋሩና ዘይደልዩ 23 ሃቦታት ብምቕላዕ ኣንበብቲ ዓለማዊ ርእሰማልነት ብኸመይ ከምዝሰርሕ ተረዲኦም ዝበለጸ መፍትሒ ንምትላዙ ዝኽእሉም ፍልጠት ከዐጥቕዩ ዝጽዕር። ኣገዳስነት ናይዛ መጽሓፍ ዕዙዝ ምዃኑ ብምእማን ድማ ጽሟቕ ትሕዝቶ ናብኹም ነብጽሕ። ሰናይ ንባብ።

3. ኣብ ሃብታማት ሃገራት፡ ዝበዝሐ ሰራሕተኛ ካብቲ ክኽፈሎ ዝግብኦ ንላዕሊ'ዩ ዝኽፈል

እቲ ዝንገር–

ኣብ ቀጠባ ዕዳጋ፡ ሰባት ዓስቦም ብመጠን ኣፍራይነቶም'ዮም ዝኽፈሉ። ሰባት ድማ፡ ንሓደ ዓይነት ስራሕ፡ ሓደ ሸወደናዊ 50 ዕጽፊ ናይ ሓደ ህንዳዊ ክኽፈል ክቕበሉዎ ከቢድ ክኾኖም ይኽእል'ዩ። እንተኾነ እዚ ክፍሊት ዝበራኸ ኣፍራይነቶም'ዩ። እዚ ናይ ክፍሊት ጋግ ንምጉዳል ዝግበር ፈተነታት፡ ንኣብነት ኣብ ህንዲ ብሕጊ ዝጸደቐ ዝተሓተ መሃያ፡ ንናይ ሰባት ዓቕምን ጻዕርን ኣብ ግምት ዘይእቱ ሞሳ ምሃብ'ዩ። እቲ ዓቢ ኣደማዒ ወይ ወጽኢታዊ ኣይኮነን። ናጻ ዕዳጋ ሸቐለት ጥራይ እዩ ርትዓውን ወጽኢታውን ሞሳ ክፈጥር ዝኽእል።

እቲ ዘይንገር–

ኣብ መንጎ ሃብታማትን ድኻታትን ሃገራት ዘሎ ናይ ክፍሊት ጋግ፡ ብሰንኪ ኣብ መንጎ ሰባት ዘሎ ናይ ኣፍራይነት ፍልልይ ዝተፈጥረ ዘይኮነ፡ ብቐንዱ ብሰንኪ ኣብ ፍልሰት ዝግበር ምቁጽጻር'ዩ። ሰደተኛታት ብዘይገደብ ናብ ሃብታማት ሃገራት እንተዝኣትው፡ ሰራሕተኛታት ናይዘን ሃገራት ካብ ድኻታት ሃገራት ብዝመጹ ሰራሕተኛታት ምተተክኡ። ድኻታት ሃገራት፡ ህዝበን ድኻ ስለዝኾነ ኣይኮናን ዝደኸያ። ብዙሓት ካብቶም ኣብ ድኻታት ሃገራት ዝነብሩ ድኻታት፡ ኣብ ሃብታማት ሃገራት ንዝርከቡ መዛኑኦም ተወዳዲሮም ክሰርሑ ዝኽእሉ'ዮም። ልዑል ኣፍራይነት ሰራሕተኛታት ርኹባት ሃገራት፡ መሰረቱ ውልቃዊ ክእለት ኣይኮነን። ናይ ብሓቂ ፍትሓዊ ሕብረተሰብ ክንፈጥር እንተደኣ ኩና "ከም ክብርናን ብቕዓትናን ኢና ንኽፈል።" ዝብል ጽውጽዋይ ክንሓድግ ኣለና።

ብመሰረት ናይ 2009 ሓበሬታ፡ ኣብ ህንዲ መራሒ መኪና ንሰዓት 18 ሩፒ (ባጤራ ህንዲ) ይኽፈል። ኣብ ስቶክሆልም ግን 130 ክሮና (ባጤራ ሸወደን) ይኽፈል። ብመጠን ሸርፊ ክልካዕ ከሎ 870 ሩፒ ምዃኑ'ዩ። እቲ ሸወደናዊ መራሒ መኪና 50 ዕጽፊ ናይቲ ህንዳዊ መራሒ መኪና ይኽፈል ማለት'ዩ። ቀጠባ ናጻ ዕዳጋ ብዝእዝዞ መሰረት፡ ሓደ ንብረት ካብ ካልእ ተማጣጢሩ ንብረት እንተኸበሩ፡ እቲ ክቡር ብሉጽ ክኸውን ግድን'ዩ። ክፍሊት ሰብውን ብመጠን ክብሩን መንፍዓቱን'ዩ ዝምዘን። ስለዚ ሸወደናዊ መራሒ መኪና 50 ዕጽፊ ናይ ህንዳዊ መራሒ መኪና ዝኽፈል እንተኾይኑ፡ እቲ ሸወደናዊ 50 ዕጽፊ ናይቲ ህንዳዊ ዚያዳ የፍሪ ማለት'ዩ።

ገለ ሊቃውንቲ ናጻ ዕዳጋ ከምዝሰማምዕሉ፡ ሰባት ብስምዒት ተደሪኾም ንሓደ ፍርያት ዝተጋነነ ዋጋ ክኸፍልሉ ይኽእሉ'ዮም። እንተስ ቀልጢፎም እንተስ ደንጕዮም ግና ሓቀኛ ዋጋኡ ምፍላጦም ዘይተርፍ'ዩ። እዚ ብዝፈለጡ ከኣ "እዚ ዓይነት ንብረት ነዊሕ ኣየገልግልን'ዩ። እዚ ብሉጽ'ዩ እዚ ድማ ሕማቕ'ዩ።" እናበሉ ይኣትዉ። ብተመሳሳሊ መንገዲ ሓደ ትሑት ብቕዓት ዘለዎ ሰብ ምስክር ወረቐት ብምስናዕ ወይ ኣብ መእተዊ ፈተና ብምድንጋር ኣብ ሓደ ዘወናውን ደሞዝ ዝረኽበሉ ስራሕ እንተረኸበ'ኳ፡ ብቕዓት ጉዱሉዎ ከይደንገየ ምስጓጉ ዘይተርፍ'ዩ። ምኽንያቱ እቲ ዝተሰለዓሉ ክፍሊት ልዕሊ ብቕዓቱ ስለዝኾነ። ስለዚ እቲ ሸወደናዊ መራሒ መኪና 50 ዕጽፊ ናይቲ ህንዳዊ መራሒ መኪና ክኽፈል ከሎ፡ 50 ዕጽፊ ብላዕሊ ከፍሪ ኣለዎ ማለት'ዩ። እዚ ድማ ኣብ ባይታ ፍጹም ግብራዊ ኣይኮነን። ሓደ ሰብ ሓምሳ ዕጽፊ ናይ ካልእ በዓል መኪና ይመርሕ ክትብል ዝከኣል ኣይኮነን። ምናልባት ኣብ ናይ መካይን ቅድድም ምኩር ተቐዳዳማይ ፎርሙላ-1 ማይክል ሹማከር ምስ ሓደ ተልመዴን መራሒ መኪና ክቕዳደም ከሎ ምጥቃስ ይከኣል'ዩ። ግደ ሓቂ ካብ ኣብ ሸወደን ኣብ ህንዲ ዘሎ መራሒ መኪና ዚያዳ ብቕዓት ኣለዎ። ምኽንያቱ ኣብ ሸወደን ብዙሕ ዝኮንፈካ መሰናኽል የለን። ኣብ ህንዲ ግን ጸዕቂ ህዝቢ ተደሚሩዎ፡ ብሽክሌታታት፡ ብእንስሳታት ዝሰሓቡ ተሸከርከርቲ ከይኣተዉኻ ብሰላም መኪና ክትመርሕ ዚያዳ ምልከት ክህልወካ ትሕተት። ስለዝኾነ ብመሰረት ናጻ ዕዳጋ ህንዳዊ መራሒ መኪና ልዕሊ ሸወደናዊ መራሒ መኪና ክኽፈል ምተገበኦ።

ሰሸኽቲ ናጻ ዕዳጋ ብዛዕባ ገደብ ዝተሓተ መጠን ክፍሊት፡ ገደብ ሰዓታት ስራሕ… ወዘተ ይወቕሱ። ብዛዕባ ምቁጽጻር ስርዓተ 'ኢሚግሬሽን' ዝዘረቡ ግና ቁንጣሮ'ዮም። ሓደ'ኳ ስርዓተ ኢሚግሬሽን ናጻ ንክኸውን ዝዘረብ የለን። እቶም ናጻ ዕዳጋ ዝድግፉ ሓደ ኣፍ ክኾኑሉም ናጻ ምንቅስቓስ'ውን ክፍቅዱ ኣይደፍሩን።

ብወከይ ደጋፊ ናጻ ዕዳጋ ክሳብ ዘይኮንኩ፡ ናጻ ምንቅስቓስ ኣይድግፍን'ዩ። ሃገራት ከንደይ ዜጋታት፡ ኣበዮናይ ናይ ሸቐለት ዕዳጋ ከም ዝቕበላ ናይ ምውሳን መሰል ኣለወን። ኩሉም ሕብረሰባት ብደገ ንዝመጽእ ዋሕዚ ሰባት ናይ ምውሓጥ ወሰን ሓይሊ'ዩ ዘለዎም። ካብቲ ደረት እንተሓሊፉ ድማ እቲ ዝተፈልየ ባህሊ ሒዙ ዝኣቱ ሕብረተሰብ ነቲ ዝነበረ ሕብረተሰብ ክዕብልሎ ዘሎ ተኽእሎ ዓቢ'ዩ። ቅልጡፍ ዋሕዚ ዜጋታት ናብ ሓንቲ ሃገር፡ ናይ ስራሕ ውድድር ጥራይ ኣይኮነን ዝፈጥር። ንዓቕሚ ናይታ ሃገር'ውን ይፈታተን'ዩ። ኣብ መወዳእታ ከኣ ኣብ መንጎ ዜጋታት ወጥሪ ይፈጥር። በቲ ዝኸፍአ መልክዑ ከኣ ሃገራዊ መንግስቲ ኣብ ሓደጋ ክኣቱ ይኽእል።

ጥሙር ሃገራዊ መንግስቲ ዘይብሉ ሕብረሰብ ከኣ ዝሃንጾ ማሕበረ-ቀጠባ የለን። ስለዚ ድማ መጠንን ፍጥነትን ናብ ሃገር ዝኣትዉ ሰደተኛታት ምቁጽጻር ኣገዳሲ ይኸውን።

ሃብታማት ሃገራት ዋላ'ኳ ንፍልሰት ዜጋታት ዝቆጻጸራ እንተኾና፡ ፍቓድ ኢታው ክህባ ከለዋ ግን ነቶም ዚያዳ ዝበርክቱ'የን ዘቐድማ። ገለ ሃገራት እዚ ብመደብ'የን ዝሰርሓሉ። እዚ ድማ ንብዙሓት ኣብ ምምዕባል ዝርከብ ሃገራት ዝሰነን ዘሳቕን ዘሎ'ዩ። ሃብታማት ሃገራት ንምጽየት ሓንጎል (brain drain) ብዕቱበ'የን ዝሰርሓሉ። ዚያዳ ክእለት ዝለዎም ሰባት ዚያዳ የተባብዕኦም። ናይዚ ዝኸፍአ ጉዳ፡ እቶም በዘን ሃብታማት ሃገራት ዝሕረዩ ዜጋታት፡ ንሃገራቶም ዝበለጸ ኣበርክቶ ክገብሩ ዝበርሙ'ዮም።

ሃገራት ዝደኸያ፡ ብሰንኪ ሃብታማት ሃገራት'የን

ብዙሓት ሰባት ድኽነት ሃገራት ብሰንኪ ድኻ ህዝበን ዝሰዓበ ምዃኑ ይሓስቡ። ግደ ሓቂ እቶም ኣብ ድኻታት ሃገራት ዝርከቡ ሃብታማት ዜጋታት ድኽነት ሃገሮም ብሰንኪ ድንቁርና፡ ትህኪትን ልኡምነት'ን'ቶም ድኻታት ምዃኖም ይኣምኑ። መብዛሕትኦም ድማ እቶም "ድኻታት" ዝበሉዎም ኣሕዋቶም ከም ጃፓናውያን እንተዝሰርሑ፡ ጀርመናውያን ንግዚ ክብሪ እንተዝህቡ፡ ከም ኣመሪካውያን ድማ ማሕበር እንተዝኸሉ ሃገሮም ከምዝይትደኪ ይዛረቡ።

ብኣሃዛዊ መለክዒ፡ ድኻታት ዜጋታት ንዝምጋማዊ እቶት ሓንቲ ድኻ ሃገር ንድሕሪት ዝጉቱ'ዮም። ሃብታማት ድኻታት ሃገራት ዘይተገዝበዎ ሓቂ ግን ኣሎ። ድኽነት ሃገሮም ብሰንኪ እቶም ድኻታት ኣሕዋቶም ዘይኮነ፡ ብሰንኾም ምዃኑ ኣይፈልጡን'ዮም። ኣብ ሃብታማት ሃገራት፡ እቶም ብሃብቲ ጸብለል ዝበሉ'ዮም ነታ ሃገር ብዕጽፍጻፍ እናፍረዩ ዘሃብትምዋ፡ እታ ሃገር ድማ ነቶም ድኻታት ዝኣክል ትኽፍሎም። በዚ መንጸር ኣብ ድኻታት ሃገራት፡ እቶም ሃብታማት'ዮም ተራኦም ዘይጻወቱ ዘለዉ። ጠንቂ ድኽነት ህዝቦምን ሃገሮምን ባዕሎም'ዮም። እዞም ሃብታማት ድኻታት ሃገራት፡ ኣብ ክንዲ ንድኻታት ዝወቕሱ ንገዛእ ርእሶም ስለምንታይ ነቲ ድኻ ክፋል ሕብረተሰቦም ናብ ደረጃ ሃብቲ ክወጥጡዎ ዘይከኣሉ ክሓቱ ኣለዎም፡ ከምቲ ሃብታማት ዜጋታት ኣብ ሃብታማት ሃገራት ዝገብሩዎ።

ኣብ ሃብታማት ሃገራት ኣፍራይነት ናይቶም ሃብታማት ዜጋታት ምስ መዛኑኦም ዜጋታት ድኻታት ሃገራት ክነጻጸር ከሎ ዓቢ ክኸውን ይኽእል'ዩ። ኣፍራይነቶም ግን ብዝበዝሐ መጠኑ ካብቲ ስርዓት ደኣ'ምበር ካብ ውልቃዊ ብቕዓት ዝቕል ኣይኮነን። ካብ መዛኑኦም ዚያዳ ንላዕሊ ከፍርዩ ዘኽኣሎም ቀንዲ ምኽንያት፡ ኣብቲ ዝበለጸ ቴክኖሎጂ፡ ዝበለጸን ዝተወደበን ትካላትን ዝበለጸ ትሕተቅርጻን ኣብ ዘለዎ ቀጠባ ስለዝጥፍኡ'ዩ። ኩሉም ድማ ወጽኢት ንወለዶታት ናይ ዝቐጸለ ጥሙር ንጥፈታት'ዮም።

ዋረን ባፊር ዝተባህለ ኣመሪካዊ በዓል ጸጋ እዚ ብንጹር ገሊጹዎ'ዩ። ንሱ ኣብ 1995 ኣብ ዝሃቦ ቃለ መጠይቕ ከምዚ ይብል። "ሕብረተሰብ ቀሊል ንዘይኮነ ሃብተይ ኣብ ምኽዕባት ዝኽፍ ተራ ነይሩዎ'ዩ" ድሕሪ ምባል፡ "ኣብ ባንግላደሽ ወይ ኣብ ፔሩ ነይረ እንተዝኸውን ኒ ሰላሳ ዓመት ጸዊረ'ውን እዚ ሃብቲ ኣይምረኸብኩዎን።"

እቶም ኣብ ሃብታማት ሃገራት ኣፍረይቲን ክኢላታትን ኩይኖም ዝሰምዑና ማሕበረቀጠባዊ ኩነታት ናይተን ሃገራት ብዘፈጠረሎም ባይታ ደኣ'ምበር ፍሉያት ስለዝኾኑ ኣይኮነን። ስለዝኾነ ሰባት ከም ኣፍራይነቶም ክኽፈሉ ኣለዎም ዝብል ዛንታ፡ ጽውጽዋይ ጥራይ ምዃኑ ተረዲእና፡ ነቲ ጽውጽዋይ ጉዲፍና ፖሊቲካዊ ባህሪ ዕዳጋን እኩብ ባህሪ ውልቃዊ ኣፍራይነትን ብምግንዛብ ጥራይ ኢና ሓደ ፍትሓዊ ሕብረተሰብ ክንሃንጽ ንኽእል።

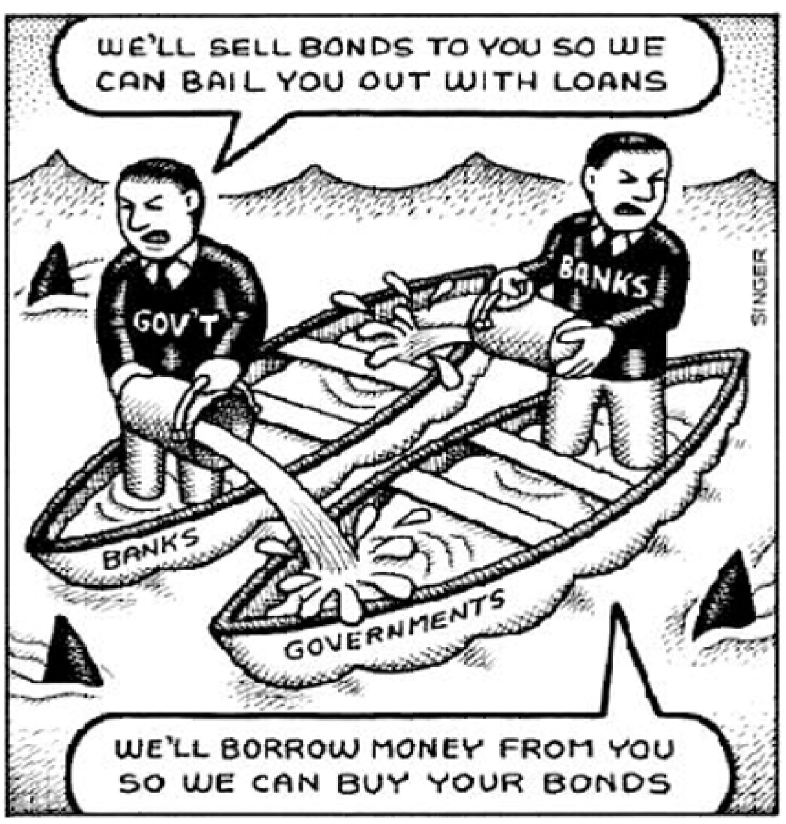

ይቕጽል…

ጥዑምዝጊ ተስፋይ

ኣይትእጐል ዝመልእኽታ ተደጐል

ተደጐል ዘርእስታ መጽሓፍ፥ ሓንቲ ካብ'ተን ኣብ'ዚ ዓመት ዝፈረያ ዕዮታት ስነጽሑፍ እያ። ማሕሙድ ኢብራሂም ተደራሲ ብኣሕተምቲ ሕድሪ ኣብ ቤት ማሕተም ሳብር ድማ ተሓቲሞ።

እዛ ዕዮ፥ መልእኽቲ ሓዘል ምኻና፥ ገና ካብ ፈለማ ኣርእስታ ብምርኣይ ጥራይ ክንግምት'ውን ይከኣል እዩ። 'ኣብ ዘለኻ ሃለ፥ ተደጐል እምበር ኣይትእጐል፥ ወይ ድማ ተሓብእ እምበር ኣይትጥፋእ' ዝትሕተዩኡ መልእኽቲ ንምንጽብራቕ ዝተደርሰት ምኻና ኸኣ ኣየጠራጥርን።

'ተደጐል፥' እንክትግንጸል፥ ዛዕባኡ፥ ንውግእ ዝምልከት ኰይኑ ይርከብ። ብኡንብኡ፥ እቲ ብ'ሓፈሻ' እተባህለ ገጹ-ባህሪ ኣብሉ ሰከፍታ ዘጠሮ መልእኽቲ ዘሕልፍ ደራሲ፥ ነቲ ኣርእስቲ 'ውግእ ክህሉ ይኽእል እዩ'ሞ ኣይትዘንግዖ!' ክብል ከም ዝመረጾ ይስተማቕር።

ደራሲ.

ማሕሙድ ኢብራሂም፥ ኣብ'ዚ ዝተተንኮሀ ሰኽፍታ ብጥረሉ ኣየስፈሮን። ንኣብነታቱ ብመራጉዲታት ከይልድሎ ኸሎ ደስትብዛል'ዩ። ፈለማ ነቲ ዝተሰቆሮ ሰኽፍታ ኣብ ገጽ 293 ብዘስፈሮ ትሕዝቶ ከእምን ይጅምር።

"ኮሚሽን ዶብ...ኣብ ወርሒ ሕዳር 2007፥ ውሳኔኡ ኣብ ካርታ ኣመልኪቱ ስርሑ ከም ዝዘዘመ ኣፍሊጡ ነበረ። ወርሒ ሕዳር እናቐረበ ምስ ምምጽኡ ግን ዝኣለ ዕንቅፋት ዘይኮነስ ዝወሰኸ ዕንቅፋት እዩ ተራእዩ።"

ደራሲ፥ ኩናት ዝእንፍት ሃዋህው ከም ዘሎ ንምርኣይ፥ በዚ ኣብ ላዕሊ ዝገለጾ ጭብጢ ጥራይ ኣይተደረተን። ንሱ፥ ኣብ ገጽ 304 ተመሳሳሊ ጭብጢታት ድሕሪ ምቕራብ፥ ኣብ ገጽ 305፥ ብዘረባ ሓደ መራሒ ሓይሊ ኣብሉ ነቲ ዝፈለሞ ናይ ምእማን ተግባር ኣብሪኹዎ።

"ስውጢ እንተደሊኻ፥ ከይፈተኻ ንገሰካ ምምራቕ'ዩ። ተዋጋእ! ኩሉ'ዚ ዝኽዑበ ዘሎ መጻሕፍቲ እንዶ ረኣዩ። ሰውራ ኤርትራ ኣብ '77፥ 78' ንደርግ ጥዋዕዋዕ ኣብሉ ምስ ኣኽበሮ ተላዒሉ ዘይፈልጥ 'ሰላም' ተላዒሉ።

"ምዝላቕ ምስ ኩነ ኸኣ ተረሰዐ። ናደው እዘ ምስ ተደምሰሰ ከም ብሓደሽ 'ሰላም፥ ሰላም!' ኰይኑ። ዋላ'ዚ ናይ ሕጂ ኩናት እንተረኣኻዮ'ውን፥ ሰላም ካብ ቅድሚ ካልኣይ ወራር ከኣ ድሕሪ ሳልሳይ ወራር፥ እቲ ሕልሚ ክረጋገጽ ከም ዘይከኣል ስለ ዝተረጋገጸ፥ ዳርጋ ሰላም'ውን ኰይኑ።"

እዘን ኣብ ላዕሊ ዝተጠቕሳ መራጉዲታት ነፍሱብሩህ ብዘሽኮነ መገዲ ቀሪበን ኣለዋ። ዝሽኮነ ኣንባቢ ድማ፥ ምምልካት ዶብ ሓደ ስጉምቲ ንቕድሚት እኳ እንተ ኾነ፥ ውግእ ንኽይህሉ፥ ወይ ድማ ሰላም ንኽሰፍን ዘውሕስ ኣይኮነን ይብል ከም ዘሎ ኣይስሕቶን።

ወራር እንተ ተመጺኡ፥ እቲ ውግእ ክየልጡ ምኻኑ'ውን ተጠቒሱ ኣሎ።

"—መንግስቲ ኢትዮጵያ፥ ንምምልካት ዶብ ስለ ዘሓንገደን ሽጉናት ከም ዘይተርፍ ዕዳና ስለ ዝቖጸርናዮ'ዩ መስለ፥ ኣብ ምድላው ንኹናት ከይፈተኹ ሕገኑስ ነበርኩ።"

ኣብ'ዞ መራጉዲት፥ እትርከብ 'ከይፈተኹ' እትብል ቃል ኣገዳሲት እያ። ዝሽኮነ ኣንባቢ፥ ናብ ኩናት ዝኣቶ፥ ብዘይ ፍቶት ምኻኑ ትገልጽ ከም ዘላ ኣይስሕቶን። ብኡንብኡ ድማ፥ ደራሲ፥ ብመሰረቱ ካብ'ቶም ኩናት ይዝሉ ኢሎም ዝምህሉ ፈላስፋታት ከም ዘይኮነ ይግዝእ።

እኳ ደኣ፥ ደራሲ ማሕሙድ ኣብ መጽሓፉ ብቐንዲ ጠቢዩ ኣብሉ፥ ጸረ ኩናት ዝሽኮነ መርገጺ ከም ዘለዎ ብዘተፈላለየ መገዲ ኣተንብሁ እዩ። ሓንቲ ካብ'ተን መግለጺታቱ ኣብ ገጽ 111 ትርከብ። ብመሰረት እዛ መግለጺት፥ ኣዕናዊ ባህሪ ኩናት ይሽግሽ።

"እቲ ብቐርጹ ኩነ ብስምዑ ንምርኣይ ደስ ዘብል ዝነበረ መሬት፥ ንጸባሒቱ ከም'ዚ እዋን ከመይ ክሽውን'ዩ ኢለ ሓሰብኩ። እቲ ንጹህ ትርኢቱ ናብ ገዝዎ እሳት ክቐየር ተቓጺሉ። 'ጸባሕ ከም'ዚ እዋን ኣነ እስዋእዶ እኸውን ወይስ ተወጊአ እቐዝዞ?

"ወይ ድማ ብዝልከ፥ ምስለይ ተደዊኑ ገና ኣብ መኸተ እርከብ እኸውን። ካብ መሰርዐይ፥ ካብ ደቂ ጋንታይ፥ ብሓፈሻኡ ካብ ብዑተይ፥ ጸባሕ ከም'ዚ ሕጂ መን ደሰዋእ መን ይቐዝዞ ይኸውን? በልኩ።" ክብል ኩናት ዝፈጥሮ ጭንቀት ድሕሪ ምዝርዛር፥ ዝ ስሙግትዝ ኣሰዓበ።

"ኩናት ህይወት ሰብ እናወሰደ፥ እናቐብለ፥ ፍቑራት እናፈላለየ፥ ንኽሳኣት ከመይ ኣብልካ መንገዲ ይረሓወሉ?" ኢለ'ውን ተገረምኩ። እሞ ኸኣ ሰብ ብኣተሓሳሰባ 'ካብ ፍጡራት እቲ ዝማዕበለ'ዩ!' እናተባህለ፥ ኩናት ወጽኢት ኣተሓሳሰባ ሰብ ምኻኑ ኣተሓሳሰበ።"

እዚ ኣብ ላዕሊ ዝተሰየረ ስሙግት፥ ገጸ ባህሪ ተደጎል ጸረ ኩናት መርገጺ ከም ዘለዎ ብቐምታእ መገዲ የተንብሁ። ብሰብኣዊት ዝተጻልወ ኣበሃሃላ ድማ ኣስተውዕሉ።

ክንዲ ዝኾነ፥ እቲ ቀንዲ ጠባዩ፥ ወላ'ኳ ወገን ፈልዩ ኩናት ይግጠም እምበር፥ ንደቂ ሃገሩ ጥራይ ዘይኮነ፥ እንተላይ ኑዩም ጸላእቱ እንክድንግጸ ተራእዩ'ዩ። ዝ ኣብ ላዕሊ ዝተገልጸ ኣበሃሃላ ዘራጉድ ጭብጢ እውን ብጠዚሒ ይርከብ።

ንኣብነት ኣብ ገጽ 111 ዝሰፈረ ጽሑፍ "ኣብ ብሽከሊተይ ዝነበረ ሰኢሊ ወተሃደር ጸላኢ ምስ ኣፍቃሪቱ ብምዝዋር፥ 'ሰለምንታይ እየም ፍቑራት ይፈላለዩ? ሰለምንታይ እቲ ኣፍቃሪ ይቐትል? ሰለምንታይ እታ ኣፍቃሪት ትሓዝን፥ ወላ ብየብየኻ፥ ሰለ ምንታይ? ኢለ ኣስተንተንኩ።" ሰብኣዊ ጉድኣት ኩናት ከም ዘተሓሳሰቦ ብጋህዲ ይዛረብ።

ብሓፈሻ፥ ኣብ ዓውዲ ስነ ጥበብ፥ ሰብኣዊት ዘለዎ ዛንታ ርዝነቱ ከም ዝበርኽ ርዱእ'ዩ። በዚ መንጽርዚ፥ 'ተደጎል' ነቲ ርዝነት ተገናጺፉቶ ኣሎ።

ልብ ወለድ ይኹን ሓቀኛ ዛንታ እንክጽሓፍ፥ ብተረኸበ ዘረባን ዋዛን እንተ ተቓሚሙ፥ ባህታ ይፈጥር። በዚ፥ ርዝነት ጥራይ ዘይኮነ ኣዘናጊ ባህሪ'ውን ይጽንበር። 'ተደጎል' በዚ መዳይ'ዚ እውን ሰናፍ ኰይና ኣይረኸብኩዋን።

እዛ መጽሓፍ፥ እተልዕሎ ዛዕባ ወላ'ኳ ንኽፉእ'ት ኹናት ዝዋግር እንተ ኾነ፥ ካብ እትፍልም ክሳዕ ትድምደም ክም ስ ዘበሉ ምሉእ ሓሳባትን ሓረጋትን ኣይተፈልዩዋን። ብመሰረቱ እዛ ዕዮ ከምኡ ዓይነት ብልጫ ከም ዝህሉዋ፥ ገና ኣብ ምልላይ እንክሎ'ውን ተኣንፊቱ'ዩ።

ኣዛ መጽሓፍ ምስ ዕዱማት ንምልላይ፥ ኣብ ሆቴል እምባሶይራ ኣብ ዝተገብረ ስነ ስርዓት፥ ደራሲ ማሕሙድ ኢብራሂም ንዕዱማት ዘሰመየ ሓጺር መደረ፥ ብዋዛን ተረኽብ ዘረባን ዝተነድቀ ብምንባሩ፥ መጽሓፉ'ውን ከምኡ ዓይነት ከም እትኸውን ከሎ ገና ተገምጊቱ።

ክንዲ ዝኾነ ካፍኣታ እንተ ዘይፈጠሩ፥ እንተ ገደደ ፍሽኽታ ዝምጡ ምሉእ ሓሳብ ኣብ ገጽ 3 ኣሰፊሩ ኣሎ።

"ንሽም በዓል ማዝምስ ጸልጺልኩም ሕሰቡና፥" ምስ በለ ሓደ ካብ ማእከልና፥ ኩልና ሰሓቕና። ማዝምስ፥ ንትህኪቱ ባዕሉ ኣፍልጦ ዝሃበ ኣብልና'ዩ። ኣብ'ቲ ዝወዓልናዮ ስራሕ፥ 'ዝንደቕ እምኒ' ካብ ምግል ኩረት ምግኡ ዝቐርብ ንእሽቶ እምኒ ተሰኪሙ፥ ግን ከኣ ዓቢ እምኒ ከም ዝተሰከመ ኣምሲሉ ብምምጻኡ፥ "ተኣለ! ተኣለ ክድርብዮ'የ!" ምስ በለ መራሒ ጋንታና ብሓቂ ተጸጊሙ ዘሎ መሲልዎ መደርበዪ ቦታ ክገድፈሉ ሸበደበድ በለ።"

ነቲ ረዚን ዛንታኡ፥ ብዋዛን ተረኽብ ዘረባን እናቓመመ፥ ክሳዕ መወዳእታ ኣውሒዚዎ እዩ። ኣዘይቲ ሓረጋት፥ ኣብ ገጻት፥ 25፥ 35፥ 50፥ 52፥ 99፥ 113፥ 118፥ 135፥ 174፥ 198፥ 200፥ ተዘርዮን ይርከባ።

ብዘይካ'ዚ፥ ንፍስ ወከፍ ፍጻመ ብዝርዝር ከቕርቦ ክኢሉ'ዩ። ዝተሰምዐ ሩባ፥ ዝተሓኸረ ገቦ ወይ ኩርባ፥ ዝተጻድፈ ገደል፥ ዝተጣሕሰ ዱር፥ ሰዋጢ ብዝኾነ ኣገባብ ስለ ዝተገልጸ ኣብ መንፈስ ነፍስ ወከፍ ኣንባቢ ነባሪ ስእሉኣእምሮ ክሰርጽ ይኽእል'ዩ።

ኣሰካሕካሒ ወጽኢታት ውግእ፥ ጭንቀት፥ ቃንዛ፥ መቐሰልቲ ብዓበኡ ኸኣ ማሰዋእቲ ንልቢ ኣንባቢ ብዘትንክፍ ኣገባብ ተዘንትዩም እዮም። ተንፈንዮም፥ ኣብ ዝበረኸ ደረጃኡ ዝጸሐ ዛንታ ኣብ ጥርዚ ብዘደየበ እዩ።

ዛንታ፥ ኣብ ጥርዚ ዝጸሐ፥ ሓፈሻ ናብ ከረን ተመሊሱ፥ ምስ መርዓት ክፍልዝጊ ተራኺቡ። ኣብ'ዚ ጥርዚ'ዚ ብዘስፈሮ ትሕዝቶ ዘይትንክፍ እንተ ሃልዩ ተፈጥሮ - ዋህዮ ሰብኣውነት ዘይሰኽዓትሉ ክኸውን ኣለዎ።

ኣብ ገጽ 267ን 268ን "ክፍለዝጊ ዓርከይ ንዕረፍቲ ኣይመጸን ሰማዕ። እምበር'ኳ ጸባሕ ክመጽኢ'የ መዲበ ነይረ" በልኩ። እንተ ኾነ ኣፈይ ካልእ ይዛረብ ኣእምሮይ ከኣ ናቱ ዝኸሪ ከፊቱ ነበረ። ብሓቂ ከቢዱኒ! ክፍለዝጊ ናይ'ታ ኣብ ቅድመይ ኮፍ ኢላ ህላወኡ እትሓትት ዝነበረት ትርሓስ ሰኢለ ንዘተፈላለዩ ሰቦት ከርእየም፥ ኣርእስቲ ዕላሉ ብዘዕባዛ መርዓቱን ቦኽሪ ጓሉምን ኰይኑ ክቐንን ሽዑ ኰይኑ ተሰምዓኒ። ...

"ደሓን ሕጂ እንታይ ደሃይ ኣምጺእኻለይ ኣለኻ ጥራይ? ምስ ክፍለዝጊ፥ ክሳብ ደብዳብ ዘቋረጸሉ መዓልቲ ብሓደ ኢኹም ነይርኩም" ምስ በለት ገጻ ክቕያየር ጀመረ፥ ንባዕለይ እውን ከብደይ ሓጭጨጭ በለኒ።"

ከብዲ ዝበልዕ ትሕዝቶ ዛንታ እንሆ ቀሪቡ። ብርግጽ ድማ ዝሽ ኣብዘን ዝተጠቕሳ ክልተ ገጻት ዝርከብ ትሕዝቶታት ካብ ዘንበቡ ውልቀሰባት፥ ቀጻርም ሐደት ክበዝሕ ዘይክእል፥ ንብዓት ከም ዝሰዓርም ምግማቱ ዘጸግም ኣይኮነን።

'ተደጎል' ብዋሕዚ ክትቀጻጸል ድሕሪ ምጽናሕ፥ ኣብ መወዳእታ ምስ'ቲ ዕዮኣ ዘይሳኣ ወጥሪ ኣሰፊራ ኣላ፥ ኣብኡ 'ሓፈሽ' ከም ዛንታ መናፍስቲ ካብ ደጌ ወይ ድማ ካብ ሰማይ፥ ብዘመጻ መልእኽቲ ተማእዚኑ ኣሎ። ካብ ከምኡ፥ ካብ ወሻጡ ምስ ዝመጸኣ ሰሚዒት ክዋሳእ ምተመርጸ።

ኣብ መወዳእታ፥ 'ተደጎል' ኣብ ኣጠቓቕማ ቋንቋኣ ድኽመት ኣርእያ ኣላ። እዚ ድኽመት'ዚ፥ ደራሲ ማሕሙድ፥ ከም ጸሓፊ ናብ'ዚ ዝተጠቕመሉ ቋንቋ ድሒሩ ስለ ዝኣተወ ጥራይ ዘይኮነ፥ ቋንቋ ትግርኛ፥ ዛጊት ደረጃኡ ኣብ ምሕላው ምሉእ ስለ ዘይኮነ እውን ናይ ገዛእ ርእሱ ተራ ተጻዊቱ እዩ።

ክንዲ ዝኾነ ኣብ 'ተደጎል፥' ምድግጋም ቃላት፥ ዕብለላ ሳይስ፥ ምስኩሓብን ምድኑባእቕ ነጸላን ደርብ ደምጺታትን ዝበዝሑ መንቅቦት ይርከበ። እዞም መንቅቦት፥ ኣብ'ዚ ገምጋም ኣይቀረቡን። እዚ ዕዮ ምሉእነት ምእንቲ ክህሉዎ ግን ብገለ ኢጋጣሚ ምቕራብዎም ኣይተርፍን።

ኣብ መወዳእታ፥ ደራሲ ማሕሙድ ኢብራሂም፥ ስለ'ቲ ወሰደ ዘለዉ ዕዮኡ ክድነቕ ይግበኦ። ንሓዋሩ ድማ ጉድለታት ዝተኣረመ፥ 'ካልኣይ ሕታም ተደጎል' ናብ ኣንበብቲ ብምቕራብ፥ ንጹህ ኣዘናጋዊኡ ከበርክ እምጽእለ።

ኣማረ ወልደሰላሰ

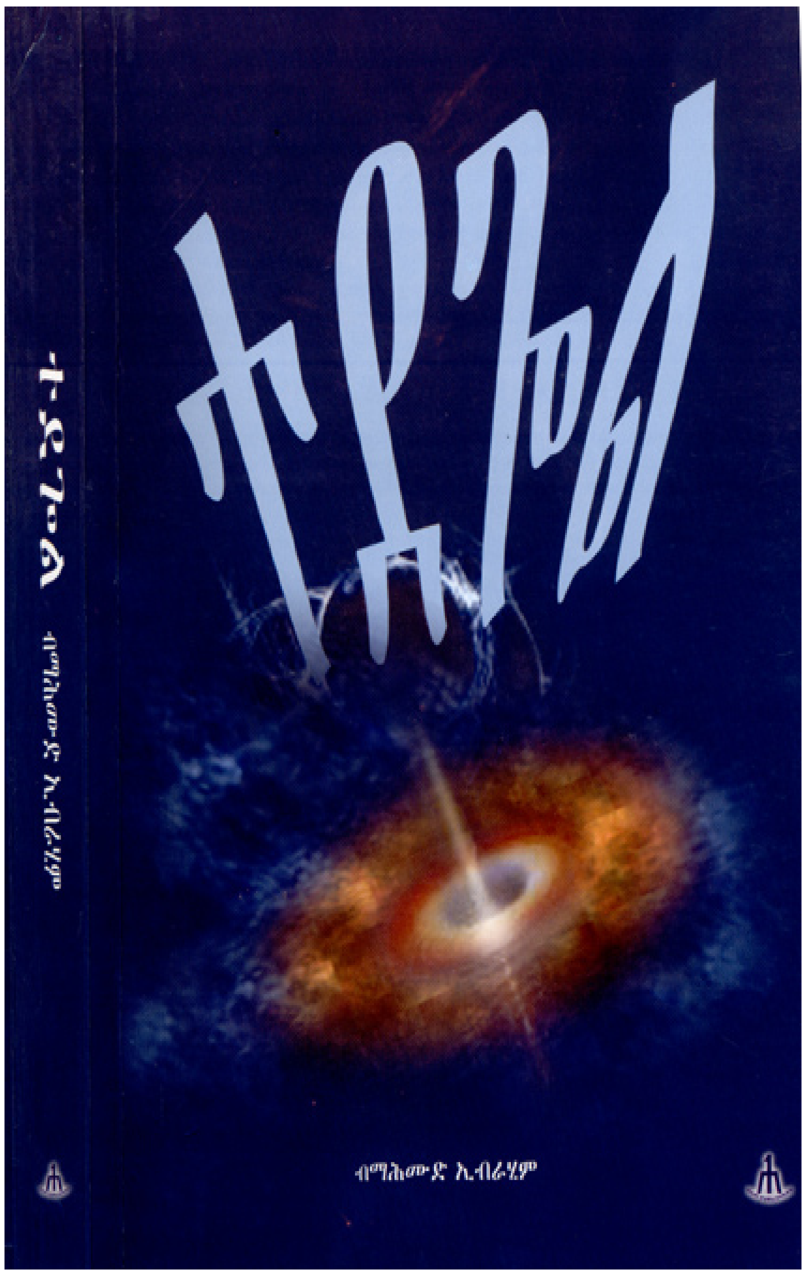

ክዕጉ ሰረቀ

ብሉጽ ፍጥረት
ንጉስ ፍጡራት፥
ካብ'ቲ ኣራዊት
ዕርቃኑ ዝኸይድ
ብኹሉ ዝበልጽ!
ብሃሪ እናደመቐ
ውሽጡ እናዕረቐ፥
ዕርቃኑ እንክሎ
ዕርቃኑ እንተ ወጸ
ሕንኽ ይብል በቃ
ነውሪ እናጸልኣ!!!

ጥዑምዝጊ ተስፋይ

ናፍታ

መንሱር ናፍዕ

“ዝጋጥመኪ ዓመጽ ንሰድራኺ ነገርክዮምዶ?”

“ኣይ ንሸካ ከኣ! ምስኡ ምጋሸይ እናጸላእክዎ ከለኹ፡ ኣብ ገዛ ዘይተጻወሩ ገዲይ’ዩ ጸኒሑኒ።” መሊሳ ገጻ ኣሰረት።

“እንታይ ተረኺቡ?”

“ናይ ዝተዓመጽኩዎ ኣብ ወሽጠይ ገረ ሎሚ ኣይምርያ ጽባሕ ኣይምርያ እንተብልኩምምሲ. . . . ዘረባኣ ከሊፋ ኣዕጠጠየት።

“ሽዑ’ኸ?” ዕላላ ኣብ ጠልጠል ከይትገድፎ እናተሰከፍኩ ሓተትኩ።

“እንታይ ኳንኪ ይብሉኒ’ሞ ኣነ ድማ ኣይፈተኹዎን እብሎም። ሽዑ ገዛና ወይ መርዓ ምረጺ ወይ ከኣ ኣብዚ ገዛ ወጻኢ ይብሉኒ” ኢላ ግንባራ ደረዘት።

“እንታይ ደኣ ገበርኪ’ሞ?”

“እዋእ! ቀያር ክዳን ከይሓዝኩ ካብ ገዛይ ተሳናበት።”

“በቃ” ድፍረታ ኣገረመኒ።

“እንታይ ደኣ ክገብር ኢልካ? ናሕሲ ዝበርናዮ ካፌ እናጠመተት ናብ ሓሳብ ገሸት።

“ገለ ከተረድእያም ኣይፈተንክን?”

“ብቐደሙ ከም ዘይርድኡኒ ስለዝተሰቀረኒ እንድየ ክወጽእ ዝፈተንኩ። ኣብኡ’ውን እዋን ውሳኔይ ፍታሕ ኮይኑ’ዩ ተሰሚዑኒ።”

“ናበይ ደኣ ኣብልኪ ሽዑ?” ካብኡ ዝኣተወቶ ሓሳብ ኣበራበርኩዋ።

“በቃ ናብራይ ደገደገ ኮይኑ። ብስራ ሰደራይ ኣብ ክወጽኡ ዘይክእል ዝቐቲ ተሸሚመ እብሎ።” ኣሰናና እናሓረቐመት ዕዝም በለት።

“ደሃይ ሰድራኺ’ኸ?”

“ክረኽቡኒ ፈቲኖም ነይሮም ኣነ ግና ኣቐቢጸ። ሓንሳብ ካብ ኣእምሮይ ስለ ዝሓኸኽዎም ክረኽቦም ኣይክእልኩን።”

“ሰድራኺ ንዝኣኽሉ?”

“ሓቅኻ ሕጂ ክሓስቦ ከለኹ ተጋጊየ ከምዝነበርኩ’ዩ ተረዲኡኒ። ግደ ሓቂ’ውን ተግባር ሰድራይ ስለ ዘቐየሮሚ ክረኽቦም ኣይመረጽኩን።

“መዓልቦ መርዓኺ’ኸ?”

“ዋይ ንሸካ ኸኣ፡ መርዓ ከኣ ክረኣየኒ! እቲ ዝተሓጸኒ ኣብርሃም ...” ሓሳባ ከይወድኣት ዝን በለት።

“ደሓን ደኣ ዝን ኢልኪ?”

“በዓል ሓዳር ኮይኑ ጸኒሑ። ኣይትርኣዮ ሽዑ ሰድራይ ኣብ ኩብደምዩ ሰንባደ ኣትይምም። ኣቦይ ሸኮር ስለ ዝበረቶ ብኡ ንብኡ ከይደንጎየ ሞይቱ። ኣደይ’ውን ዓራት ክትሕዝ ኣይደንጎየትን። “ሓዘን ምስ ተወድአ ኣካይ ስራሕ ስለ ዝረኸበለይ ስራሕ ጀሚረ። ኣኹል እቶት ስለዘበርኦ’ውን ኣይጸላእኩዎን። ኣብ ዓቢ ሆቴል’ዩ እቲ ስራሕ።” ደጊማ ናብ ዝንታ ተመልሰት። “ኣብቲ ሆቴል እናሰራሕኩ ምስ ሄናክ ዝተባህለ ወዲ ተላለየ። ወዲ ርኹባት’ዩ ዝበረ። ኣብ ሓጺር እዋን ተላሊና ብሓባር ክነዕልል ጀመርና። ኣይደንጎናን ከኣ ኣብ ፍቕሪ ወዲቕና። ሕልፍ ኢልና’ውን ብሓባር ክንሓድር ጀሚርና። ኣብ ሓጺር ግዜ ኩሉ ዝረኸብኩ ኮይኑ ተሰሚዑኒ ተፈሲሀ። ግን ከኣ ኣማሪጺ ኣይነበረንን። ቀጺሊ ገዛዘብ ይህበኒ ስለዝበረ ነሕዋተይ ከዕቢ ሓጊዙኒ’ዩ።”

“ንምንታይ ከምኡ መረጽኪ? ካልእ ስራሕ ስኢንኪ? ተኸታታሊ ሕቶታት ወርወርኩላ።

“ያእ ኔሩ፡ ግን እኹል ገንዘብ ስለዘይህብኦ ኣይተቐበልኩዎን።”

“ምስ ሄናክ ንኸንደይ ዲኹም ዘርኩም?”

“ሸሞንተ ወርሒ ኣብሉ ይኸውን’ዩ።” ገምጋማ ሃበት።

“እሞ ደኣ ጥንሲ ከየጋጠመኪ?”

“ኣይትተሃወኽባ!” ኮሊፈትኒ። “ኣጋጢሙ’ምበር! ጥንሲ ምስ ኣጋጠመኒ ከኣ ሄናክ ኣብዚኣ ኣትየ ዘይብሉ ሸርብ ኢሉኒ። ካብ ዝጠርጠርክዎ ኣይወጻእኩን።”

“እዋእ ኣድራሻኡ ኣይነበረክን ዲዩ?”

“እንድዒ ወደይ!” ቀባሕባሕ በለት። “ኣለካ ምሽ ብፍቕሩ ተሰኪፈ ብምንባረይ ኣይሓሰብኩሉን። ግርህነተይን ዕሽነተይን ኣገዚዩ ጎዲኡኒ።” ኣዕሚቓ ኣስተንፈሰት ። “ሓሊየያይዶ ኣይብልክን?” ኣብ ልዕሊ ሄናክ ዝበራ

ኣጠማምታ ድሒሩ ስለ ዝተሓዋወሰኒ መልሳ ክሰምዕ ተሃንጠኹ።

“ብልክዕ ክሰዕ ድልየቱ ዝረኸበ ተኸናኺኑኒ’ዩ። ድሕሪ ጥንሲ ግን እንድዒ ረሲዩኒ በጃኻ።”

“ዝሰዓበ ጉዕዞኺ’ኸ?”

“ድሕሪ ሄናክ ምጥፍኡ ከም ኣመለይ ደገደገ ቀጺለዮ። ኣብ ዝጠየመኒ ምውዓልን ምሕዳርን ጀመርኩ።

“ጉዳይ ጥንስኺ’ኸ?” ልዕሊ ናታ ኣደራዕ ናይቲ ኻ ዘይተወልደ ዕሸል ኣሰኪፉኒ ሓተትኩ።

“ክሰዶ ወሲነ”

“እዚ ሓጢያትዶ ኣይኮነን ?”

“ሓጥያት’ባ፡ ኣቦ ዝይብሉ ደኣ ብሰም መን ክጸዋዕ ኢልካዮ?”

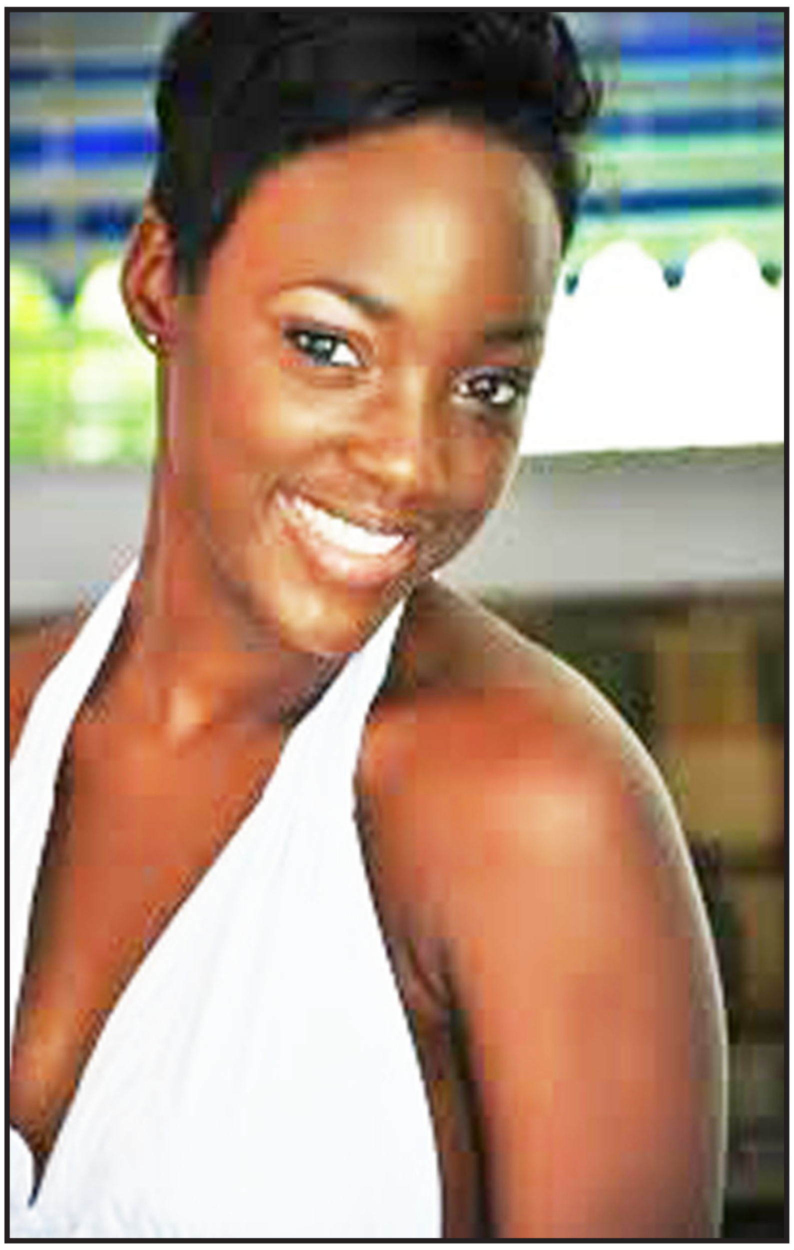

ኑዛዜ

“ኣሰዲደዮ ጥራሕ ከይትብልኒ”

“ላእ ኣየሰደድክዎን። ሰምሃር ሓፍተይ ምስ ኣማኸረትኒ ተግባረይ ኣቋሪጸዮ። ብድሕሪኡ ወዲ ተጓሲገለ ተማሲገን ከኣ ኢለዮ። ክገርመካ ተማሲገን ወደይ ምስ ተወልደ ሄናክ ኣቦይ ከም ዝበረ ኖፍ ኣይብለንን።”

“እሞኸ” ተሃወኽኩ።

“ኣብዛ ብርከይ ተደፊኡ ይቕሬታ ግበርለይ ይብለኒ። ኣነ ግና ኣቐቢጸኩ ደኣ። ተግባራቱ ናይ ሰይጣን ስራሕ ኮይኑ’ዩ ዝስመዓኒ ነይሩ። ድሓር ግና ሰምሃር በጃኺ ኢላ ምስ ለመነትኒ ይቕረ ኢለሉ። ድሕሪ ወርሒ ድማ ጥምቀት ንግበር ይብለኒ። ኣነ ከኣ ሕራይ ኢለዮ። ኣሰዪብና’ውን ደም መርመራ ክንገበር መዲብና። መርመራ ምስ ገበርና ግና.......” ከም ኣመላ ህልም በለት።

“ሄለን ደሓን ዲኺ?”

“ብኤይድስ ቫይረስ ከም ዝተለኸፍኩ ይነገረኒ።”

“ሄናክከ?”

“ንሱ ደኣ ናጻ ተባሂሉ” ድሕሪ ምግባል ኣእዳዋ ዓሚጊዳ ኑቲ ዝበርናዮ ጣውላ ደሰቕቶ። ይገርመካ ‘ዩ ናተይ ዘይኮነ ናይቲ ምንም ኣበሳ ዘይብሉ ተማሲገን ወደይ ዘይደብስ ጓሂ ፈጢሩለይ” በለት።

“ብኸመይ ፈለጥኪ? ተመርሚሩ ነይሩ ዲዩ ዋላስ ብጥምቀት ኢኺ?”

“ኣብ ገዛ ስለ ዝሓረሰኩ እምበር ለኪመዮ!”

“መድሃኒት ኣይወሰድክን ዲኺ?”

“ንኡበሰይ ክኣሊ ዓቕሚ’ውን ኣይነበረንን። ድሕሪ ዘረባን ተማኺጽንየ መድሃኒት ጀሚረ። ኑበሰይ ‘ውን ደሓን ምምሕያሽ ኣርእዩ።”

“ሄናክከ እንታይ በለ?”

“ዝገርመካ ካብዚ ኻይ ኣይተፈልየን። ብድሕሪኡ ምስ የናስ ዝበሃል ወዲ እላለየልካ።”

“እንታይ ዝኸዓ’ዩ?”

“ኣባል ማሕበር ብድሆ ‘ዩ። ናብ ማሕበርም ክኣቱ ድማ ንሱ’ዩ ዓብ ኣርሒዩለይ። ደሓር ደኣ ኣባል ማሕበር ብድሆ ኮይነ፡ ከማይ ጸገም ዘለዎም ሰባት ምስ ረኸብኩ ድማ ካልኣይ ግዜ ዝተፈጠርኩ ኮይኑ ተሰሚዑኒ።”

“ወድኺ’ኸ?”

“ተማሲገን ወደይ መድሃኒት እናተኸታተለ ጽቡቕ ኣሎ። ድሮ’ኳ ወዲ 5 ዓመት ኮይኑ ደርኩቡ።” በለትኒ ብዝተፈራረቐ ስምዒት።

ብሃብተ ወልደማርያም (ኸሃብተ)
ክ/ሰ/39

ኩርናዕ ካርቱን

ምልክታ

ዳግብ ዳዊት - ቤተልሄም ታደሰ

ጽላል ወርሒ

ሓ ድ ስ መ ጽ ሓ ፍ

- ፍቕራውን ማሕበራውን ዛንታታት
- ፍሉይ ቅዲ ኣዘናትዋ

9 ሓጸርቲ ዛንታታት

ጽ ላ ል ወ ር ሒ

Mob.07492060

VACANCY ANNOUNCEMENT

Red Sea Bottlers Sh. Co. invites qualified applicants for the following post:

Position	MIS
Education	First degree in computer science
Experience	minimum two years as MIS
Salary	As per company Scale
Age	25 – 40 years

Knowledge, Skill and Ability:

- Sound Knowledge of computer (hardware and software) operation, maintenance and installation.
- Ability to monitor, supervise and attend all issues related to computer systems (Hard ware and Software).
- Ability to maintain/manage all live and back up data files and computer systems.
- Ability to strictly keep company data well secured .
- Skill in performing of network and telephone systems.

Interested applicants are required to come to fill an application form and submit their CVs with supporting documents to our HR & Administration department during office hours within 10 days from the date of this announcement.

Applicants must have either completed or exempted from national service.

NOTICE

Notice is hereby given to the public that the members of Hadera and Sons Leather and Leather Products P.L.Co on their extraordinary general meeting held in Asmara on the day of August. 4th 2014 have unanimously agreed that all the 25 shares of Mr. Tesfaldet Hadera be transferred to Mrs. Dehab Kubrom. Hence the shares of Mrs. Dehab Kubrom have increased from fifty (50) to seventy five (75) shares of value of Nakfa 75,000.00 (Seventy five thousand) of par value of Nakfa 1,000 each (one thousand).

Hadera and Sons Leather and Leather Products P.L.Co

ሓዳስ መጽሓፍ ኣብ ዕዳጋ

"ስለምንታይ ደቂ-ተባዕትዮ ዘይሰምዑ ደቂ-ኣንስትዮ ከኣ መኣዝናት ዘይፈልጣ"

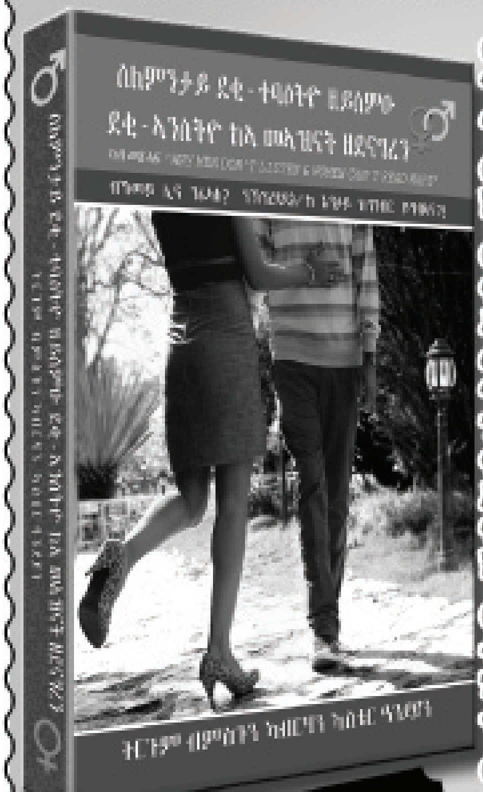

☺ ብኣዝዩም ብዙሓት ቛንቋታት ተተርጊሙ ሚልዮናት ቅዳሓት ዝተሸጠት ናይ ዝምድናታት መጽሓፍ!

☺ ብኹሉ ደረጃታት ዕድመን ዓይነት ጾታን ክትንበብ ትኽእል መጽሓፍ!

☺ 'ደቂ-ተባዕትዮን ደቂ-ኣንስትዮን ዝተፈላለና ፍጡራት ኢና። ምኽንያቱ: ዝተፈላለየ ባህሪ: ኣረኣእያታት: ክእለታት: ምርጫታት: ቀዳምነታት ወዘተ ስለ ዘለውና። እቲ ሓደ ካብቲ ሓደ ይበልጽ ማለት ግን ኣይኮነን። እንታይ ደኣ ኣፍልጦና ንዑ ንውንን ኣዚና ዝተፈላለናን ተመሳሰልቲን!!! ፍልልያትና ግን ኣብ ምንታይ እዩ?! ብኸመይ ኢና ንፈላለ?! ካበይ እዩ ዝብገስ?! ንፍልልያትና ናብ ረብሓና ክንቕይሮም ከ ንኽእልዶ?! እንታይ ክንገብር ከ ኣለና?!

☺ ምስ ጉዱእ ርእሰኻ ደኺን ኣንጻር ጾታ መጓልታዊ ተንጸባርቖምም ግን ከኣ ዘይተኣተዉ... ነገራት: "ኣሃ ከምዚ ደዩ ኢታ?!" ክትብል ብሕጉስ... መንገዲ ተብርሃልካ!

☺ ኣብ ጉዱእ ርእሰኻን ኣንጻር ጾታን ዘለካ መረዳእታ ኣዕብዮ፡ ምስ ክልቲኤ ጾታ፡ ብፍላይ ከኣ ኣንጻር ጾታ ቅድውን ምዉቕን ዝምድና ንኽትምስርት ትሕግዘካ!

ንኣድላዪ ሓበሬታ ቁ.ተሌ 07309786 ወይ 07223854

ሓዳስ መጽሓፍ ንተመሃሮ 2ይ ደረጃ

"Problem Solver of High School Chemistry"

ዘርእስታ ሓዳስ ናይ Chemistry መጽሓፍ ኣብ ኩሉ ኣብያተ መጻሕፍቲ ተቕርበትልኩም ኣላ። ንኽትጥቀሙ ...

ንተወሳኺ ሓበሬታ: 07151337/07282185

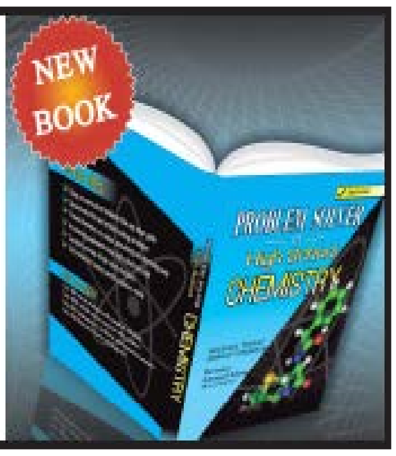

ዓቢ ብስራት ንደለይቲ ጥዕናን ኣፍቀርቲ ስፖርትን

ሓዳስ ' ኮኾብ ጥዕና '

ሕክምናዊ ጥቕሚ

ብ ዶ/ር ምስግና ገ/ሂወት (ስፔሻሊስት ህዝባዊ ጥዕና)

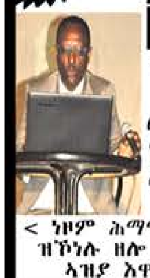

ኮኾብ ጥዕና ኣብ ምክልኻልን ምቁጽጻርን ሽኮርያን ወቕዒ ልብን ወቕዒ ሓንጎልን ካንሰርን ናይ መትንታት ጸገማት ካልኦት ሕዱራት ሕማማት ኣዝዩ ኣገዳሲ ተራ እያ ትጻወት፡

< ነዞም ሕማማት ምቁጽጻሮም ኣገዳሲ ኣብ ዝኾነሉ ዘሎ ግዜ ኮኾብ ጥዕና ብምምጽኣ ኣዝያ እዋናዊት መጽሓፍ ይገብራ >

ኩለን ስተሺነርታትን ጂምናዚዮማትን ተዘርጊሓትልኩም ኣላ ።

ጥዕና፡ብሉጽ ኣካላት፡ ብቕዓት፡ሓጎስ፡ተጻዋርነት፡ ኣወንታዊ ባህርያት፡ ርእሰ ምትእምማን

07166435 124989

130 ዓይነት ድሕነቱ ዝተሓለወን ውጽኢታውን ዝኾነ ኣካላዊ ምንቅስቓስ ብንጹር ስእልን ብጽሑፍን !!

ዓቢ ፍታሕ ንብናይ ጭዋዳታትን መትንታትን ጸገማት ከምኡ ውን ብውሽጣዊ ሕማማት (ሽኮር፡ደም፡ልቢ፡ኣእምሮ) ዝሳቐዩ

ሰሓብን ስሩዕን ምዕሩይን ቅርጺ ኣካላት ንምውናን

መሰረታዊ ኣትለታዊ ብቕዓት ንምጥራይ፡

ዕድመን ጾታን ከይፈለየት ንኩሉ መምስ ደረጃ ብቕዓትኩም ዘድሊ ዉሑስ ምንቅስቓስ ንምዝውታር እተሰልጥን መጽሓፍ

"ኣብ ገዛን ጂምናዚዮምን እተገልግል መወከሲ"

"ወርቃዊ መኽሰብ ካብ ወርቃዊት መጽሓፍ"

ስፖርታዊ ጥቕሚ " ኮኾብ ጥዕና "

ኦሎምፒካዊ ኣትለት ዘርኣሰናይ ታደሰ

ኮኾብ ጥዕና ኣብ (ዓውዲ ኣትለቲክስ)፡ ንጥዕና፡ ብቕዓት፡ ተጻዋርነት፡ ኮታ ስፖርታዊ መሰረታዊ ኣትለታዊ ብቕዓትን ባህርን ንምጥራይን ብስፖርት ዝተመልመለ መንእሰይ ንምጥራይ ዓቢ እጃም እተበርክት መጽሓፍ እያ፡ ነዛ ተኣምራታዊ ጥቕሚ ዘለዋ መጽሓፍ ንጠቐመላ ምኽንያቱ ኣብ ዝተፈላለየ ዓውዲ ዝተፈላለየ ጥቕሚ ስለ ዘለዋ፡ ኣብ ሃገርና ከምዚ ዓይነት መጽሓፍ ብብዝሒ ንክዝርጋሕ እላቦ ።

ኣትለት ብሽክለታ ዮናስ ዘካርያስ (ሓላባይ)

ተቐዳዳማይ ኣብ ዝነበርኩሉ እዋን ነዛ መጽሓፍ ረኺበያ ኔረ ተዝኸውን ካብቲ ዝነበርኩዎ ምሓየልኩ ኔረ። ብዘይ መምህር ኣብዛ መጽሓፍ ሰፊሮም ዘለዉ ናይ ልምምድ መምርሒታት እናተኸተልካ ባዕልኻ ንባዕልኻ ነብስኻ እተሰልጥነላ መጽሓፍ እያ። ክቡር ኣንባቢ ናይ ጭዋዳ ስፖርት ቀሊል ስለ ዘይኮነ ብጥንቃቐን ውሕልነትን ክስራሕ ስለዘለዎ፡ ነዛ ምዕብልትን ዘመናዊት መጽሓፍ ንጠቐመላ።

ዮሃና የማነ (ኣሰልጣኒት ኤሮቢክስን ማሳጅ ቴራፒስትን)

ብፍላይ ንደቂ ኣንስትዮ ኣሕዋት ኣካላተን ብግቡእ ንክስጥምን ዘይተደለየ ትርፊ ስጋ መታንክእለ ብግቡእ ዝከናኸናላ መምርሒ ኮይና፡ እዛ መሃሪት መጽሓፍ ድማኣብ ነፍሲ ወከፍ ስድራቤት ክትህሉን ክትጥቀሙላን ካብኡ ሓሊፉ ድማ መምርሒ ጂምናዚዮም ክትከውን እምነይ።

VACANCY ANNOUNCEMENT

Bisha Mining Share Company PLC is inviting interested applicants for the positions of;

1. **Fitter**

Major Duties and responsibilities:-

- Assist the mechanical supervisor by doing safe correct and professional maintenance on all the mechanical components of the process plant as well as within the TMF.
- Be responsible for ensuring that the section is effective and compliant with in the safe and health management system as well as the environmental management system.
- The responsible fitter will be proactive in supporting the responsible supervisor with spare parts management and d min max level control.
- A key performance area of the job holder is that of on job training of national artisans.
- Job holder will be expected to have sound knowledge of and drive to enforce and enact all maintenance management system.
- Job holder will be required to navigate the mine site CMMS system.

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalents	Formal certificate by a reputable authority as a fitter or fitter and turner.
Working Experience – Nature & Length	05 years post certification experience as fitter or fitter or fitter and turner and experience on mineral processing plant with experience on, crusher, conveyors, pumps, mills, floatation and fitter press systems.
Leadership Experience – Nature & length of time	This is not perquisite but will be an added advantage.
Other Skills and abilities	Fluent in English both oral and written and computer literacy.

2. **Electrician (01)**

Major Duties and responsibilities:-

- Skilled trade- electric wiring installation, fault finding and optimization of electrical equipment.
- Routine maintenance checks and performance on electrical machinery
- Plan job to maximize efficient use of available material.
- To insure safe and correct working practices at all times.
- Job exists to provide continuous operation and performance of all electrical machinery and related functions of electrical power supply to existing and new installations.

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalents	Formal training in electrical trade with proof of test pass including technical certificate in trade theory.
Working Experience – Nature & Length	5 years post trade certificate experience of which at least 3 years must be in a mining environment involved with process plant maintenance.
Other skill and abilities	Fluent in spoken and written English. Must have computer skill including MS word, excel, and power point presentation.

General Information and other requirements:

- **Place of Work**: Bisha.
- **Type of contract:** Indefinite period
- **Salary:** As per Company salary scale.
- **Additional requirement for Nationals:**
- Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.
- Present clearance paper from current/last employer.
- Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).
- Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to sender.
- All applications should be sent through the post office.
- Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.

- **Address: Please mail your applications to;**
  Bisha Mining Share Company
  P. O. Box 4276 Asmara, Eritrea

- **Note to Eritrean applicants:**

  Please send a copy of your application to
  Aliens Employment Permit Affairs,
  P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea

Explore Eritrea Travel & Tours
'Your Travel Companion'

ጥርኑፍ ዑደት
ምስ ኤክስፕሎር ኤርትራ ወኪል ጉዕዞ
ጻርሒ ተጓዓዚ

አስመራ - ፍልፍል- ባጽዕ - ጊንዳዕ - አስመራ (3 መዓልቲ)	**አስመራ - ፍልፍል - ባጽዕ - ኣዱሊስን ዙላን - አስመራ (3 መዓልቲ)**	**አስመራ - ከረን - ፍልፍል - ባጽዕ - አስመራ (3 መዓልቲ)**	**አስመራ - ከረን - አስመራ (1 መዓልቲ/ 2 መዓልቲ)**	**አስመራ - ቆሓይቶ - አስመራ (1 መዓልቲ)**	**ብተወሳኺ**
☞ ዑደት ፍልፍል ☞ ዑደት ከተማ ባጽዕ ☞ ምብጻሕን ምዝንጋዕን ጉርጉሱም (2ይን 3ይን መዓልቲ) መዘኻኸሪ: ኣብዛ ዑደት እዚኣ: እኹል ጠለብ ዓማዊል ምስ ዝርከብ፡ ናይ ሓደ መዓልቲ/ ክልተ መዓልቲ ናይ ሻልባ ዑደት ናብ ምጨዋት ደሴታት ዳህላክ (ደሴታት ዶሴን ማዶትን) ክጠቓለል ይኽእል እዩ::	☞ ዑደት ፍልፍል፡ ☞ ዑደት ከተማ ባጽዕ (1ይ መዓልቲ) ☞ ዑደት ጥንታዊ ቦታታት ኣዱሊስን ዙላን (2ይ መዓልቲ) ☞ ምብጻሕን ምዝንጋዕን ጉርጉሱም (3ይ መዓልቲ)	☞ ዑደት ከተማ ከረን (1ይ መዓልቲ) ☞ ዑደት ፍልፍል ☞ ዑደት ከተማ ባጽዕ (2ይ መዓልቲ) ☞ ምብጻሕን ምዝንጋዕን ጉርጉሱም (3ይ መዓልቲ)	ምብጻሕን ዑደትን፡ ☞ ማርያም ደዓሪት፡ ☞ ዕዳጋ (ገመል፡ ጠለ-በጊዕ፡ ናይ ሃደብ እቅሑ...)፡ ☞ ታሪኻዊ ቦታታት (መቓብር ጣልያን፡ መቓብር እንግሊዝ...)	ምብጻሕን ዑደትን ጥንታዊ ቦታታት ቆሓይቶ	ባዕልኹም ተዳልውዎ መደብ ዑደት፡ ናብ ዝተፈላለዩ ቱሪዝማዊ መስሕብ ሃገርና፡ ክዳሉ ይኽእል እዩ።

ንዝያዳ ሓበሬታ ብቁጽሪ ቴሌ. 125555/120259 ተወከሱ::
ኣድራሻና፡ ጎደና ዓዲ ሓወሻ- 175 ልዕሊ ቤት ጽሕፈት ዓቢ ፖስታ እዩ::

ንበገስ ተሓጕስና ከስተማቅሮ ዕረፍትና!
እንሕበኖ ቱሪዝማዊ ጸጋታት ሃገርና፤ ናትና እዮም ንዳህስሶም ንፍለጦም!!!

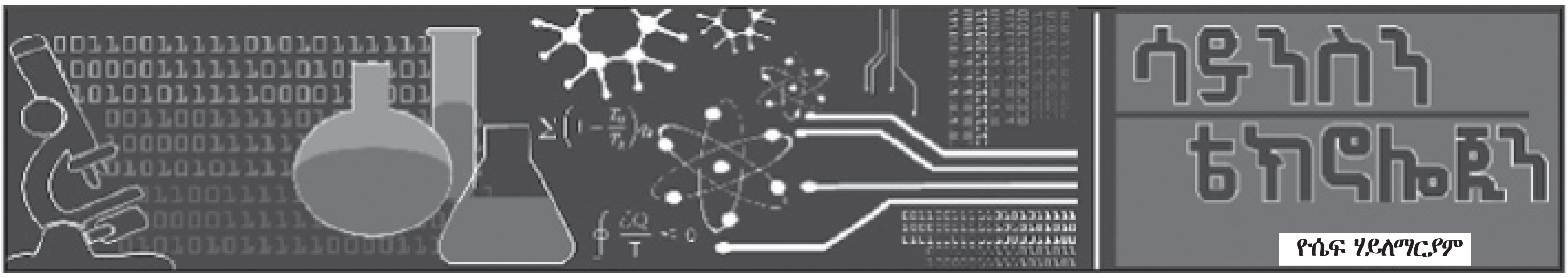

ብ'ዊንዶው ናይ ቴለፎን' እትሰርሕ ሓዳስ ሞባይል

ትካል ኤች.ቲ.ሲ. ብዊንዶው ናይ ቴለፎን እትሰርሕ ሓዳስ ሞባይል ከምዝፍረየ ኣፍሊጡ። ብዊንዶው እትሰርሕ ምዕብልቲ ሞባይል (smartphone) ክትሰራሕ ሕጂ ንፈለማ ግዜ ምኻኑ'ዩ ዝገለጸ።

እታ ሓዳስ ሞባይል ዊንዶው ፎን 8.1 ዝተባህለ መሳርሒ'ዩ ክግጠመላ። በዚ ከኣ ንዓማዊል ጽፉፍን ስሉጥን ኣገልግሎት ክትህብ ትጽቢት ይግበረላ። ኣብ ኣመሪካ ነቲ ኣብታ ሞባይል ዝኾነም ዊንዶው ፎን 8.1 መሳርሒ ክገዝኡ ን ዝደልዩ ዓማዊል ድማ፡ እቲ ፍርያት ብመገዲ ናይ ኢንተርነት መራኸቢታት ንዓማዊል ድልዉ ኰይኑ ከምዝሎ ተፈሊጡ።

እቲ ኣብዚ ምዕብልቲ ሞባይል ዝኾነም ብ 'ዋን ኤም 8 (One M8) ዝተሰምየ ዊንዶው ናይ ቴለፎን፡ ዳሞገይ ተመሓይሹ ዝቐረበ መሳርሒ ምኻኑ'ዩ ዝገለጸ። ኣገልግሎቱ ድማ ልክዕ ከም ዋንኡ ጉግል ዝሸጦ 'ኣንድሮይድ ዋን ኤም 8' (Android One M8) ምኻኑ ተሓቢሩ። ዋጋኡ ግን ካብ ኣንድሮይድ ዋን ኤም 8 ብፍርቂ ከምዝነኣኣ እቲ ሓበሬታ ኣረዲኡ።

ትካል ማይክሮሶፍት ነዚ ብ'ዊንዶው ናይ ቴለፎን' እትሰርሕ ሓዳስ ሞባይል ኣብ ምስራሕ ንትካል ኤች.ቲ. ሲ. (HTC) ገዚዑዎ ሓገዝ ከምዝገበረሉ'ዩ ዝነገረ። ትካል ማይክሮሶፍት ኸኣ ዝገበሮ እታ ብዊንዶው እትሰርሕ ሓዳስ ሞባይል ኣብ ዕዳጋታት ዓለም ልዑል ጠለብን ረብሓን ክትረክብ'ያ ካብ ዝብል ትጽቢት ምኻኑ ዝገለጸ።

ዛጊት እቲ ኣብ ሞባይላት ተገጢሙ ዝተፈላለየ ኣገልግሎታት ክህብ ብቕዓት ዘለዎ ዝማዕበለ ናይ ሞባይል ውሽጣዊ መሳርሒ (mobile operating system) ብ'ኣንድሮይድ ዋን ኤም 8' ዝፍለጥ ኰይኑ፡ ዓማዊል ኣብ ሞባይላቶም ከም ካርታ (maps)፡ ዓውደ ኣዋርሕ፡ ጂ-መይል፡ ዩ-ቲዩብ፡ ቲቪ፡ ሬድዮ፡ ናይ ኢድ ሰዓት. . . ብዘይጸገም ክግልገልሉ ዕድል ዝፈጥር'ዩ።

ጎማታት ተሸከርከርቲ ካብ ዕምባባ ክሰራሕ?

ካብ ፍሉያትን ተረርቲን ዓይነት ኣግራብ ዝስራሕ ሰንተቲክ ጎማ መኪና ንኣስታት ሓደ ዘመን ኣብ ጥቕሚ ክውዕል ዝጸንሐ ስሩፍልጡታዊ ምህዞ'ዩ። ምኽንያቱ ሰንተቲክ ጎማ መኪይን 'ራብር ትረስ' (ናይ ጎማ ኣግራብ) ዝተባህለ ገረብ ኰይኑ፡ ዝተፈላለየ ጎማታት መጓዓዝያ ማለት፡ ናይ ንኣሽቱን ዓበይቲን መኪይንን ናይ ነፈርቲን የጠቓልል።

ኣብዚ እዋን ግን እዞም ንመስርሒ ጎማ ዝጠቕሙ ዓይነት ኣግራብ ብሓሳኹ እናተጠቕዑ ይመጹን ብሰንኪ'ዚ ባልዕ ድማ ንሕሞቕ ኩነታት ኣየር ይቃልዑን ብምህላዎም፡ ኣብ ብቐዓት'ቲ ካብኡ ዝፈሪ ዘሎ ጎማ መኪይንን ነፈርቲን ሶግኣት ፈጢሩ ከምዝሎ'ዩ ዝገለጸ።

ጎማ ዘመንጭዉ ኣግራብ ብብዝሒ ኣብ ደቡባዊ ምብራቕ ኤስያ ዝርከቡ'የም። ኣዝዮም ተሃቐእትን ብዙሕ ክንክን ዘድልየምን ምኻኖም ከኣ ይግለጽ። ስለዚ፡ ብቑዕ ጎማ ተሸከርከርቲ ክትሰርሓሉም እንተድኣ ኰይንካ፡ ኣብ ትሕቲ ጽቡቕ ኩነታት ኣየር ክዕብዩ እኹል ዝርግሐ ዝናብን ደሙቕ ብርሃን ጸሓይን ክረኽቡን ካብ ጸሃያይ ናጻ ክኾኑን ከምዘለዎም ተመራመርቲ ይሕብሩ።

እዚ ምስ ዘይረኽቡ ግን ንሕማም ኣታኽልቲ ተቓላዕቲ ስለዝኾኑ ካብኦም ዝስርሑ ጎማታት ኣተኣማመንቲ ክኾኑ ከምዘይክእሉ ይግለጽ። ንኣብነት፡ እዞም ጎማ ዝሰርሑም ኣግራብ (ራብር ትረስ) ማብቀሎም ደቡብ ኣመሪካ'ኳ እንተኾኑ፡ ብሰንኪ ሕማም ኣታኽልቲ፡ ካብቲ ከባቢ ብዝሕዝን መገዲ ናብ ዕንወት ገጾም ከምዝምርሑ ተመራመርቲ ይሕብሩ።

በዚ ምኽንያት ተመራመርቲ ኣብዚ ሕጂ ግዜ ተመራመርቲ ንጎማ ዝጠቕሙ ኣግራብ ተኪኦም እግሪ ጎማ መኪይን ነፈርቲን ክሰርሖ ዝኽእል ሓድሽ ሜላ ሃሰው ኣብ ምባል ይርከቡ። እቲ ተስፋ ኣንበርምሉን ፈተነ ዘካይዱሉን ዘለዉ ድማ 'ዳንደላዮን' ዝተባህለ ዓይነት ዕንባባ'ዩ። 'ዳንደላዮን' ተረር ጸሃያይ ዘለዎ ዓይነት ዕንባባ ኰይኑ ኣብ ድኻ መሬት ክዕብን ከሎ። ክቡቕል ዝኽእልን ንዝሸኑ ክሲማዊ ለውጢ ተጻዋርነት ዘለዎን - ንሓሳኹን ካልእ ሕሞቕ ኩነታት ኣየርን ብቐሊሉ ክቃላዕ ዘይክእልን ምኻኑ እቶም ተመራመርቲ ይገልጹ።

ብዘይካ'ዚ ዕንባባ ዳንደላዮን ኣብ ውሽጡ ጸባ መሰል ፈሳሲ ቀመም ዘለዎን ካብቲ ፈሳሲ ድማ እግሪ ጎማ መኪይንን ነፈርትን ምስራሕ ከምዝክኣል ሓብሮም። ካብዚ ፈሳሲ'ዚ ዝስራሕ ጎማታት ድማ ብቕዓቶምን ትርፎምን ማዕረ'ቲ ካብ 'ራብር ትረስ' ዝሰርሑ ጎማታት ከምዝኾኑ መራሒ ናይታ ምርምር እተካየደ ዘላ ጉጅለ ጀርመናዊ ዳርክ ሩፊር የረድኡ።

ዳርክ ሩፊር ኣስዒቡ፡ እግሪ ጎማታት መኪይንን ነፈርቲን ዘፍርያ ኢንዱስትሪታት፡ ነቲ ዘካይድዎ ዘለዉ ምርምር ደገፈን ብምሃብ፡ ምርምሮም ክቕጽልዎን ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ካብ ዕንባባ ዳንደላዮን ዝተሰርሐ ጎማታት ተሸከርከርቲ ክቕርቡ ከምዝሕግዙዎም ይገልጹ።

"ኣብ ኣመሪካ ተኸሲቱ ዘሎ ደርቂ ጠንቂ ምብራኽ መሬት ኩይኑ ኣሎ" ተመራመርቲ

Courtesy Photo

ኣብ ምዕራብ ኣመሪካ ኣጋጢሙ ዘሎ ሓያል ደርቂ፡ ነቲ ከባቢ ጥራይ ዘይኮነ ኣድራቒዎ ዘሎ፡ ነቲ መሬት'ውን ከምዝብርኽ ገይሩዎ ከምዘሎ ተመራመርቲ ሓቢሮም።

እቶም ካብ ዩኒቨርሲቲ ካሊፎርንያ ዝተዋጽኡ ተመራመርቲ፡ ጂፒኤስ ዝተባህለ ብመራሕነት ሳተላይት ዳህሳስ ዝገብር መሳርሒ ተጠቒሞም ብዝገበርዎ ዓቕኒ፡ እቲ ሓያል ደርቂ ነቲ መሬት ናይቲ ከባቢ ከምዝበርኾን ኣብ መላእ ምዕራብ ኣመሪካ ከኣ ብጠቕላላ ኣርባዕተ ሚሊ. ሜትር ብራኽ ተራእዩ ከምዘሎን ገሊጾም።

ሲየራ ዝተባህሉ ኰቦታት ካሊፎርንያ ድማ ማለት ብኣስታት 6.25 ሰንቲ ሜትር በሪኾም ከምዘለዉ. እቶም ተመራመርቲ ወሲኾም ኣረዲኦም።

ብሰንኪ'ቲ ደርቂ ኣብ ምዕራብ ኣመሪካ ጥራይ ልዕሊ 240 ትሪልዮን ሊትሮ ማይ ከምዝጸፈ'ውን እቶም ተመራመርቲ ኣብ ውጽኢት መጽናዕቶም ሓቢሮም።

ኣስታት ሰማንያ ሚእታዊት ካብ መሬት ካሊፎርንያ ብኣዝዩ ከቢድ ደርቂ ተጠቒዑ ዘሎ ኰይኑ፡ ነበርቲ ኣብ ኣጠቓቕማ ማይ ልዑል ጥንቃቐ ክገብሩን ማይ ብላሽ ዘጥፍኡ ሰድራ ክሳብ 500 ዶላር ክትቀጽዕ ምኻናን መምርሒ ተዋሂቡ ኣሎ።

ኣብ ምዕራብ ኣመሪካ ኣጋጢሙ ዘሎ ምብራኽ መሬት'ውን ልዕሊ ኩሉ ኣብ ክፍለ ሃገር ካሊፎርንያ'ዩ ተራእዩ ዘሎ። ይኹን'ምበር እቲ ክስተት ነታ ክፍለ ሃገር ናብ ምንቕጥቃጥ መሬት ዘቃልዓ ከምዝይኮነ እቶም ተመራመርቲ ሓቢሮም።

ብዘይ መራሒ ዝንቀሳቐሳ መካይን ንፈተነ

ኣብ ብሪጣንያ ብዘይ መራሒ (ብሰማዊ ኣውቶማቲካ) ማለት ባዕለን ዝኸዳ ዓበይቲ ናይ ጽዕነት መካይን ኣብ 2015 ንፈተነ ክቐርባ ምኻነን ተሓቢሩ።

እተን ዓበይቲ መካይን ጽርግያታት ባዕለ ኣብ ዝምርሓሉ እዋን፡ ካብ ንሓድሕደን ኣስታት ሓደ ሜትሮ ተረሓሒቐን ብስልኪ ኣልቦ መራኸቢ እናተወሃሃዳ ክኸዳ ዝኽእላ ምኻነን ተገሊጹ። መራሒ መኪና ድማ ኣብ ቅድሚት ኩፍ ኢሉ ጥራይ ከምዝከታተል እቲ ሓበሬታ ኣፍሊጡ።

እዘን ብሓድሽ ሳይንሳዊ ብልሓት ተዳልየን ዘለዋ ዓበይቲ መካይን ኣብ ውሽጠን ዝተረቓቐ ካሜራን ካልእ መቆጻጸሪ መሳርሒታትን ዝዓጠቓ ኩይነን፡ ኣብ ኣገልግሎት እንተድኣ ውዒለን ኣብ ምንካይ ሃልኪ ነዳዲ መኪና ኣበርክቶ ከምዝህልዎ'ዩ ዝገለጸ።

እዘን ባዕለን ዝምርሓ መካይን፡ ነፍሲ-ወከፈን ኣብ እዋን ህጹጽ ሓደጋ ከጋጥም ካብ ዝኽእል ሓደጋ ዘድሕኑወን መራሕቲ ኮፍ ክብልወን ከምዝድልየን'ውን ተፈሊጡ። እዞም ንስሙ ኣብ ኩርሲ ኮፍ ዝብሉ ኣውቶማቲ ግን፡ ኣብ እዋን ጉዕዞ ዝጠዝሕ ግዜኦም ኑተን መካይን ኣብ ምክትታል ዘይኩኑስ እናተዛዩ ማለት መጻሕፍቲ እናንበቡን መግቢ እናወሰዱን ክኸዱ ከምዝኽእሉ'የም እቶም መሃዝቲ ዝሕብሩ።

ይኹን'ምበር እዘን ብዘይ ኣውቶማታ ዝምርሓ መካይን ብዘይካ'ቲ ዝህብኦ ረብሓ ሃሰያ ከይህልወን'ውን ሶግኣት ፈጢሩ ይርከብ። እቲ ሶግኣት ድማ፡ እዘን ብዘይ መራሒ ዝንቀሳቐሳ መካይን ኣብ ኻልኦት ጽርግያ ዝጥቀሙ ወገናት (ኣጋርን መራሕቲ መካይንን) ሓደጋ ንኸየስዕባ ዝብል ጉዳይ ምኻኑ'ዩ ቤት ጽሕፈት ተቖጻጻርቲ ኣካላት'ታ ሃገር፡ ዝሕብር። በዚ ምኽንያት ድማ፡ ነቲ ዝመጽእ ዓመት ክካየድ ተወጢኑ ዘሎ ናይ ፈተነ መደብ እቲ ቤት ጽሕፈት ተቓውሞኡ ኣስሚዑ ይርከብ፡ ብዙሓት መራሕቲ መካይንን ኣጋር ተጓዓዝቲን'ውን ስክፍታታቶም ይገልጹ ኣለዉ።

ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ዛጊት ነዚ ሓድሽ ቴክኖሎጂ ኣብ ፈተነ ንኽውዕል ዘፍቅድ ወግዓዊ ውሳኔ ከምዘይተዋህበ ክፍሊ መጓዓዝያ'ታ ሃገር ይገልጽ።

ኣብዚ ግዜ'ዚ ሓያለ ኩባንያታት መፍረ መካይን፡ ባዕለን ዝምርሓ (ብዘይ ኣውቶማታ) መካይን ኣብ ምፍራይ ዘይተኣደነ ባጀት የፍስሳ ከምዘለዋ'ዩ ዝገለጸ።

ደብዳበታት ቅንበብት

ፍናን መሓሪ

እናስሓቕ ለኪሙና ነይሩ!

ንኹለን ድአ እልክመን ከይሀሉ እምበር ብናይ ግሊ ኣውቶብሳት ምጋሽ ምናዳ ድማ ብየቕብት መንኰዳን መንገዲ ባጽሃ፡ ኣዝዩ እዩ ዘፍርሓኒ፣ ብዘይዳኻ ድኣ ቁልዑ ሐዘ ክጉዓዝ ኣብ ዝወጥኣሉ፡ መጎዓዝያ ሓሪት እንተዘይኮይኑ ንናይ ግሊ ኣውቶብሳት ኣይኣምነንን እየ፣

ብቑዓም ግና ካብ መንደፈራ ናብ ኣስመራ ክመጽእ ኣብ ናይ ብሕቲ ኣውቶብስ'የ ተሰቒለ፣ ምስ በዓል ቤተይን ምስ ሓወይን ኣብ ናይ ሓወብይ ዓሰር ወዓልና ኢና ኣማስያኡ ንኣስመራ ክንደይብ፣ ወደሞይ ምስ በዓልቲ ቤቱ'ውን ምሳና ነይሮም፣

እታ A-2023 ዝቑጽሪ ሰሌዳኣ ኣውቶብስ ነቒሉ ኣብታ ብተደጋጋሚ ሓደጋ ሞትን መቑሰልትን ዝፍጸመላ ዓቐብት መንኰዳ ክንሓኩር ምስ ጀመርና ግና፡ እታ ብቐደሙ'ውን ጥዕና ዘይብላ እትመስል ዝነበረት ኣውቶብስ ጥሪፍሪፍ ትጅምረልኩም፣ እኹል ኑዳዲ ሐ!! ስለዘይተነበሰት ደሃያ ፍጹም ቀይሪ መውዓእታኡ ኣብ ማእከል ዓቐብት መንኰዳ ጠጠው በለት! ድሕሪ ካልኢታት ድማ ንድሕሪት ገጻ ኣበለት! ብገል ኣይትበል ታኮ ስለዘተገብረላ ግና ንግዚኡ ዕጋስ በለት፣ እቲ ብዘይንእሱ በታ ዘይተተኣማምን ኣውቶብስ መንኰዳ ይድይብ ብምንባሩ ከበዱ ሓቑፋ ዝነበረ ተገዓዚ ሸበደብድ እናበለ ብቡሓዳ ብምውራድ ኣብቲ ጽርግያ ዛሕ በለ፣

እቲ ዕድመኡ ካብ 20ታት ዝሓለፍ ዘይመስል መንእሰይ ኣውቲስታ ብተግባራቱ ክንዲ ዝሓፍርን ይቕሬታ ዝሓትትን "ኩሞቱ ፈሪሖም ደየም ኢታ!" ኢሉ ግዲ ክዒብና፡ ብኣሽካዕላል ክስሕቐን እናሻዕ ፍሽኽ ክብልን'ዩ ተራእዩ፣ ካብ ፈለሞ ዳሕረዩ ይገድድ! ብሽኽ ሽለልትነቱ ሰድራ ምልእቲ ጠፍኢና ኔርና! ካልኣት ገያሾ'ውን ከምኡ! ብዘሾካ እታ ኣውቶብስ ኣብኡ ኣብ ጎቦ ተጸጊዓ ነዊሕ ክትጸንሕ ምኳና ብዘስተውዓልና በብኣንፍና ኢና ንቢትና - ኣስመራ ተመሊስና፣

ንምኳኑ ንኸምዚኦም ዓይነት መዲልታዊ ብኣማኢት ዝቑጽር ህዝቢ ዘመላልሱ፡ ሽለልትነት ዝመለለዩኦም መራሕትን ወነንትን ኣውቶብሳት ክፍሊ መጎዓዝያ ምድሪ ብኸመይ'ዩ ዝርእዮም? ሓደጋ ምስ ወረደኸ "ብሽኽ ሽለልትነት መራሒ ማኪና፡ ክቱር ናህሪ ልዕሊ ዓቕን ሰብ ብምጽዓና ወዘተ" ተባሂሉ ደዩ ክሕለፍ? ህጹጽ መፍትሒ ክግበረሉ እምሕጸን፣

ኣስቴር ሃይለ - ጎዳይፍ

ኣሰማት ጎደናታት ከመይ ኣለዉ?

ኣብ ኤርትራ እግሮም ዘነበሩ ገዜኣቲ በቲ ሓደ መንነትናን ታሪኽናን ንምሕካኽ፣ በቲ ካልእ ምስለምን ምስሊ ሃገርምን ንምጉላሕ ኣሰማት ብስም ነገስታት፣ ሾማምንትን ሰብ መዓርግን ብስም ዓበይቲ ከተማታት፣ ክፍለሃገራት፣ ዓድታት ፣ ኣውራጃታት ወዘተ. ከጠምቅዎም እዮም ተዓጢቖም። ጎደናታትና ብናይ ዓዲ ሃገርን ባዕዳውያንን ተሰይሙን ተኸቢኡን ኣብ ዝነበረሉ ዘይሓምም ኤርትራዊ ኣይነበረን። ኣሰማት ጎደናታትና ብኤርትራውያን ኣሰማት ብስም ኤርትራዊት ኣደ፣ ሂምባል፣ ሓረካ ወዘተ ምስተሰየመ ግና ኣብ ውሽጢ ዘሎ ፣ኣብ ደገ ዝርከብ ኤርትራዊ ከቢሮ ሓምሓሙ ወቒዑን ሓበን ተሰሚዕዎን እዩ። መዓስ በዚ ጥራይ ኣብ ግዜ ቃልሲ ንቃልሲ ገድሊ ኤርትራ ዝደጋገፉን ልዑል ኣበርክቶ ዝነበሩን ከም በዓል ፍረደህሊውብ ንኹበርምን ዝኸርምን ኣካል እዚ ምሲያም ጎደናታት ከምዝሾሙ ተገይሩ እዩ።

ከምዝፍለጥ ኣሰማት ጎደናታትና ንመፍለዩ፣ ንመሐበሪ ብዋንዳ ርእሱ ድማ ምስ ዓውዲ ክርፍስ ዝተኻየደሎም ቦታታት፣ ኩጀታት፣ ከተማታት፣ ዓድታት፣ ሩባታት፣ ማርሳታት፣ ወሓይዝ፣ ማሕበራት፣ ስርሒታት ወዘተ. ከሳልዩ ተባሂሎም እዮም ዝሰየሙ። ኩሎም ኣሰማት ጎደናታት ናይ ገዛኣቲ ተለቒቖም ዘይምልጋሶም ካብቲ ቀጻሊ ዘዕርብ ኣርእስቲ እዩ። ንምንታይ እዮም ዘይተኣልዩ? ጉልበት ዝሓቱ ስለዝኾኑ፣ ከቢድ ናይ ገንዘብ ወጻኢታት ስለዝሀልዎም? ዘይምግዳስ? እንታይ እዩ እቲ ጸገም?

ኣብ ከባቢ ቤት በሰጣ ማእከል ከተማ ከም በዓል ባር ኣልባ፣ ዝኣመሰሉ ተሰሚርዎም ዘለዉ ሓደጊ ናይ ገዛኣቲ ወርትግ እናኸክርእዮም ቃንዛ ይፈጥሩልና። ቁልዕና ድማ ንጉዳእ። በቲ ጎደና ዓዲ ሓውሻ በቲ መንገድ እተጌ ጸሃይቱ። እንታይ እዩ እዚ? እዚ ኣብ ባር ኣልባ ዘሎ በቲ ጎደና ዓዲ ሓውሻ በቲ መንገድ እተጌ) ዝተሓናፈጸ ትርኢት ከም ኣብኡት ክጠቕሶ ስለዘሎኒ እየ እምበር ኣብ ዝተፈላለየ ጎደናታት ናይ ኣስመራ ብርክት ዝበሉ ግና ዘይተለቐቑ ከምዘለዉ ረሲዐ ኣይኮንኩን። እዞም ሓደጊ ደመኛታት ገዛኣቲ ዝኾኑ ኣሰማት እቲ ክዚ ናይ ምቕያር ስጉምቲ ዝወሰደ ኣካል ብዕቱብ ክርእዮም ሰሩ መሰረቶም ኣልዩ ካብ ቅድሚ ዓይንና ክኣልዮም ዘለዎም ብምኳኖም ለለቒቑ ኣብቲ ናይ ጎሓፍ ታሪኽ ክድርብዮም ንላቦም።

መልኣከ ኣሕፈሮም

ዝሕኣድ ህጹጽ ስጉምቲ!

"ኣብ ከባቢ መናፈሻ ዘሎ ጎሓፍ ንረኣዩኡ እንከጸይን" ኣብ ትሕቲ ዝብል ኣርእስቲ ብዕለት 21/08/2014 ኣብ ዝተሓተመት ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ፣ ዓምዲ ደብዳበታት ኣንበብቲ፣ ኣስመረት ብዝተባህለት ግድስቲ ሓደ ርእይቶ ቀሪቡ ነይሩ። ኣብቲ ከባቢ ተሰጊዱን ዛሕዚሕ ኢሉን ዝነበረ ጎሓፍ ዘጸይን ጥራይ ዘይኮነ ንጥዕና እውን ኣዝዩ ኣሰጋኢ ድማ ዘይነበረ ኣይኮነን።

ዕለት 24/08/2014 ናይ ንግሆ ማለት ኣብ ሳልስቲ ግና እቲ ጋዕዝዩ ዝነበረ ቦታ ክጽረግ፣ ተጻሪጉ ድማ ኣብታ ብከፍሊ ጽሬትን ሳኒቴሽንን እትውሃብ ናይ ጎሓፍ መኪና ክጸዓን ብዓይነይ ተዓዚበ፣ እዛ ንነውሕ ዝበለ ኣዋርሕ ምርኣይ ምግጋይ ኮይና ዝነበረት መናፈሻ ድማ እንሆ ሕጂ ጽዕነታ ኣራጊፋ ካብ ግዕዘይ-ምዕዘይ ሓራ ኮይና። ኣብቲ ከባቢ ዝሾተት ዝነበረ ሕማቕ ጨና እውን ደሮ ኣሰሩ ጠፊኡ ኣሎ። ድሕሪ እታ ናይ ጽሬት ወፈራ ዝተኻየደላ ዕለት ሒዙቶ ዘላ ምስሊ እምብኣር ምስዛ ደብዳበይ ስእሊ ኣሰንየ እልእከልኩም ኣሎኹ። ምምሕዳር ንኡስ ዞባ ማእከል ከተማ፣ ምስኡ ናይ ሰራሕ ዝምድና ምስ ዘለዎም ኣካላት ብምትሕብባር ንዝወሰዶ ህጹጽ ስጉምቲ ከየማስገንኩዎ ክሓልፍ ኣይደልን።

ስመረ ቦኽረ

ብመታለልቲ ከይንግራህ

ሓደ ወርሒ ኣብሉ ይገብር ኣብ ከባቢ እንዳስላሴ - ኣስመራ ዝርከብ ዕዳጋ ኣሕምልቲ ብጫብጥ ንዘረኣኹዎ መጠዐሲ ብምግባር እየ ገለ ክብል። ሓደ ክልተ ጀሪካን ናይ 20 ሊትሮ ጠስሚ ዝሓዘ "ሽያጢ ጠስሚ" ጽሩይ ጠስሚ ኣሎና ጽሩይ ጠስሚ እናበለ ብዓውታ ይደሀ ነበረ። ተሻየጥቲ ኑታ ዝሓዘዋ ጀሪካን ድሕሪ ምኽፋት ጽሩይ ጠስሚ'ዩ ኢሎም ድሕሪ ምእማን፣ "ክንደይ ትብሎ ኣሎኻ ንኪሎ?" ሓተትዎ። ሓደ ሽሕ ምኳኑ ምስ ነገሮም ብ800 ናቕፋ ክሸጠሎም ብምውጋይ ኣብ ስምምዕ በጽሑ። ገንዘብ ቀሊጦም ድሕሪ ምሃብ ድማ ጀሪካኖም ሒዞም ተዓዘሩ።

ኩነታቶም ጸግዕ ኢሎም ክከታተሉ ዝጸንሑ ኑታ ዝተረፈት ጀሪካን ጸርይቲ ምኳናን ዘይምኳናን ከየረጋገጹ ዋጋ ዕዳጋ ኣብ ምግባር ኣተዉ፣ብዓል "ጠስሚ" 800 ናቕፋ ኢሉ ከንቅጽ እኳ እንተፈተነ፣ ንሶም ግን ብ600 ናቕፋ ንኽሸጠሎም እዮም ደሪቆም። ኣብ መውዓእታኡ ኣብ ናቶም ርዒሙ ገንዘቡ ቀሊቡ ተመርቀፈ። ተሻየጥቲ ክፍት ኣብ ዘበልዋ ሰዓት ላዕሊያ ብጽሩይ ጠስሚ ተሰኒዓ፣ ውሽጣ ግና ስብሒ ተተኺቲኹ ጸኒሖም። በቲ ዘጋጠመ "ተጻዊቱልና እዚ ርጉም ሽቃጢ!" ሓፍ ፈጠቕ ክብሉ ደለዩ። ኣበይ እሞ ክረኽብዎ!? ፍሉጥ ኣድራሻ ዘይሓዘ!

ከምዚ ኢጋጥሚታት ኣብ ጠስሚ ጥራይ ዘይኮነ እንተላይ ኣብ መዓር እውን የጋጥም እዩ። ዝበዝሐ ግዜ ኣብ ከምዚ ዝኣመሰለ ሕሱር ናይ ምትላል ተግባር ዝዋፈሩ እቶም ቀዋሚ ናይ መሸጢ ኣድራሻ ዘይብሎም ካብ ቦታ ናብ ቦታ እናተንቀሳቐሱ ዝሸጡ እዮም። ገለ ካብቲ ከይጠወቕዎም ዘዘውትርዎም ሓረጋት "ካብ በልካስ/ በልክስ ንኩረጅ! መሕደሪ ዘይብለይ ኮይኑ፣ ካብ ርሑቕ ዓዲ እየ መጺአ፣ ቁልዓ ኣሸጊሩኒ/ኣሸጊራትኒ፣ ኣውቶብስ ገዲፋትኒ ከይትኸይድ" ዝብሉን ካልኣትን እዮም። ንምድንጋር ደኣ እምበር ብቕንዕና ዘዘውትርዎ ከኣ ኣይኮኑን። መዓር ብላዕሊ ሰሪካ ብታሕቲ ሽኮር ወይ ተምሪ ምትኽታኽ፣ ብላዕሊ ጽሩይ ጠስሚ ሰሪካ ብታሕቲ ጣናና፣ ስብሒ ምምላእ ቀንዲ ካብ ተግባራት ናይቶም ካብን ናብን እናተንቀሳቐሱ ዝሸጡ መታለልቲ እዩ። ብመታለልቲ ከይንግራህ ዝያዳ ክንጥንቀቕ፣ ገንዘብና ኣብ ማይ ከይኣቱ ድማ ካብ ፍሉጣት ክንገዝእ ዘይንፈልጦም እንተኾይኑ ድማ ውሽጡን ወኻጠኡን ኣጻሪና ክንገዝእ ይግበኣና እብል።

ሃብተየሱስ ሃይለ - ዓዲ ንፋስ

ዓዲ ጓዕዳድ - ኣዋርሕ ብዘይፋርማሲ

መንቀሊ ጽሑፈይ ናይታ ኣብ ዓዲ ጓዕዳድ ኣገልግሎት እትህብ ዝነበረት ብፋርማሲ ኣፈወርቂ ስዩም እትፍለጥ ፋርማሲ እያ። እታ ፋርማሲ ኣብ ዓዲ ጓዕዳድ ዝነበር ብዝምስጉን ዝምስገን ኣገልግሎት ክትህብ እያ ጸኒሓ። እዛ ፋርማሲ ንኩሪ ሰቲራቶ ዘይጸንሐት ኣይኮነትን። ኣብ ጥቓኡን ከባቢኡን ተኸፊታ ስለዘላ ብዘይሃልክን ናይ ገንዘብ ወጻኢታትን መድሃኒት ይገዝኡ ነይሩ። መርፍእ ምውጋእ፣ ጸቕጢ ደም፣ ሽኮር ካልእ ኣብ ፋርማሲ ዝካየድ ሕክምናዊ መርመራታት እውን ይርከብ ነይሩ እዩ እዛ ፋርማሲ።

ቅድሚ ገለ ኣዋርሕ እዛ ፋርማሲ ስለዝተዓጽወት ግና ኣገልግሎት ክንረክብ ኣይከኣልናን ዘሎና። ብምኳኑ ነበርቲ እዚ ዓዲ ናብ ከተማ እናኸዱ፣ ተወሳኺ ናይ ገንዘብ ወጻኢታት እናገበሩ ክግልገሉ ይርአዩ ኣለዉ። ምስ ምውሳኽ ቁጽሪ ተቐማጢ፣ ህዝቢ እቲ ዓዲ ካልኣይቲ ፋርማሲ ክትከለሉ እናተሃንጠየን እናሓሰበን እታ እንኮ ፋርማሲ ክትዕጾ እንከላ ዝፈጥሮ ጸገም ካብ ማንም ዝኸወል ኣይኮነን።

ብርግጽ ሚኒስትሪ ጥዕና ኣጉዳስቲትን ተራን ፋርማሲ ዕዙዝ ምኳኑ ብምርግጋጽ ኣብ ርሑቕን ቀረባን ፋርማሲታት ከምዝኸፈት ክገብር ጸኒሑን ኣሎ። እዛ ተዓጽያ ዘላ ፋርማሲ ክትከፈት፣ እንተዘይኮይኑ ድማ መተካእታኣ ካልእ ልቸንሳ ክዕደል ድማ እላቦ።

ጋዜጠኛ ደከኣሎ ሃብቱ

ተመሃሮ ሲ ደብዓ፣ ኣሮን

ወልደኣብ - ኣስመራ

ዝደንቑ ወሃብቲ መግለጺ ኣብ ፈስቲቫል

ፈስቲቫል 2014 ካብ ቀዳም ናብ ቀዳም ብዘይ ብኩራት እየ ከይደዮ።።ንኹሉ ድማ ብቡሓዳ ክበጽሖን ንትሕዝቶኡ ከስተማቕሮን ብዓቕመይ ፈቲነ። ኣብ ቁሸት ገድሊ፣ ኤግዚቢሽን ዝረኣየሉ ዝነበረ ናይ ዞባታት ናይ ምህሮን ሰንዓን፣ ስእላዊ ኤግዚቢሽን ናይ ማሕበር መዚቀኛታትን ሚኒስትሪ ዜናን ካልእን ዝቐረበሉ ኣዳራሻት ወዘተ. ተመዲቦም መግለጺ ናይ ዝሀቡ ዝነበሩ ሰባት እየ ገለ ክብል። ኣብ ቁሸት ገድሊ ተመዲቦም ዝነበሩ'ሞ በብእብረ እናተቐያየሩ ናይ 6 ማሕበር ምትሕግጋዝ መግለጺ ዝሀቡ ዝነበሩ ጉዳይም ተጋደልቲ ሓደ ካብ ሓደ ዘይሰንፉ ኮይናም ረኺበዮም። ሰዓት ከኽብሩ፣ ብወኒ፣ ብተገዳስነት ደቂቕ ኣፍልጦ ሰኒቖም ብዘዕባ እቲ ዝተዋህቦም መደብ ከይሰልከዩ ንዘዘመጸ ክገልጹ ብተማስጦ ተዓዚበ። ዕመር ሃዋህው ናይቲ ቁሸት፣ ዋሕዚ ናይ በጻሕቱ ከይዝክር ድማ ፈስቲቫል 2014 ክዕጹ ርእየ።

ኣብቲ ኤግዚቢሽን ዝርኣዩ ዝነበረ ቁሸት ዞባታት ኣብ ናይ ዞባ ደቡብ ብዘይዕረፍትን ብዘይምቁራጽን መግለጺ ይሀቡ ብምንባሮም ክሱብ ኀሮሮኦም ዝላሕተቱ መግለጺ ወሃብቲ ርእየ። ኣብ ናይ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕርን ጋሽ ባርካን ንቋንቋ ኣደኦም (ዓፋርን ናራን) ጥራይ ዘይኮኑ ካልኣት ቋንቋታት ሃገርና ቀርጠምጠም ዝበሉ ጥራይ ዘይኮኑ በቲ እትሓትዮም ሕቶን ዝህቡኻ ቅጽበታዊ መልስን ዓሚቕ ኣፍልጦ ዓጢቖም ዝመጹ ንፉዓት መግለጺ ወሃብቲ ምኳናም ኣረጋጊጸ። ብኹሉ መዳዮም ከኣ ተደኒቐሎም!

እዚ ጸቡቕ ጎድኑ ኣብ ቦታኡ እናሃለወ ብኸመይ መማዝኒ ተረኺቡ ሓዎም ዘይንጽኩሉካ መግለጺ ክህቡኻ እናተጸበኻዮም ኣብ ሰድያ ክልተ እግሮም ኣመሳቒሎም በጠጥ እናበሉ ዝርእዩኻ፣ ሓቲትካዮም ዝዕበዩልካ ወይ ብግቡእ ዘይምልሱልካ ዘይተጋጠሙኒ ኣይኮኑን። ዲቪዲ ወሊያም፣ ፍላት ስክሪን ጉዚፎም ምሉእ መዓልቲ ክኣትዉ ክወጹ ዝውዕሉ፣ ኣሰሮም ዘይርከቡ ጭሩ ገዚኦም ኣይተሳእኑን። ገጾም እሱራት ብገጽ ውግእ ክትገልጾም ዝቐሉኻ መግለጺ ክህቡ ዲዮም መጺኦም ዋላስ ክፍኑ? እትጠራጠረሎም ሰባት ዘጋጠሙኒ መዓስ ኮይኖም! ስልኪያት፣ ንሰዓታት ከምባሆቹ፣ ክታኽሱን ክምጣልዑን ዝውዕሉ ምእንቲ ሞያኦም ዘይኮኑ ምእንቲ ኣበል ክበሉ ኣብኡ ተገዚፎም ዝጸንሑኻ'ውን ነይሮም'ዮም።

ስለዚ ድማ እቶም መግለጺ ክህቡ ተባሂሎም ዝሕረዩ ሰባት ብኹሉ እንትናኦም ብቑዓት ክኾኑ ይግባእ እናበልኩ ኣብ ዝመጽእ ፈስቲቫል እቶም ንፉዓት ክዕቀቡ፣ እቶም ዘይብቑዓት ድማ ክእለዩ ኣዘኻኽር፡

መምእማኑኤል ኣስመራ

ተማሃሪት ኑራ ካብ ከረን

ካብዝን ካብትን

ጆ/ሜ ደጀን ተኽለ

ሕጉስ ንኽትከውን

ሓጎስ ብልክዕ እንታይ ምዃኑ ንምግላጽ ኣሸጋሪ'ዩ እንተኾነ ዝበዝሑ ሰባት ሓጎስ ክስምዖም እንከሎ ንምእላዩ ኣይሸገሮምን። ሓጎስ ዝደሊ ሰብ ክርድኦ ዘለዎ ቀንዲ ነጥቢ፡ ሓጎስ ናይ ተፈጥሮ ህያብ ኩይኑ ንውሉዳት ዕድለኛታት ዝተዓደለ ጸጋ ዘይኮነስ ህላውኡ ንኹሉ ብማዕረ ዝተዓደለ ምዃኑ'ዩ። እቲ ፍልልይ ኣብ ኣተሓሳስባ'ዩ። ገለ ሰባት ሓጎስ ንዖኦም ኢለ ከም ዘይተፈጥረት ኣስዩማ ክሓልፉ ትርኢ። እዚ ዝኾነሉ ምኽንያት ሓጎስ ልክዕ ከምቲ ካልእ ነገራት ኣብ ህይወት ዘለወ፡ ናትና ክንገብሮን ኣተሓሕዛና'ያ ትደሊ። ዝ ክንገብር ድማ ክንሕጎስ ከም እንኽእልን ክንሕጎስ ከም ዝግባኣናን ንኣብ ነእምን፡ ዝም ሕግታት ተኸቲልና፤

✓ እንታይ ከም ዘሕጉሰካ ምፍላጥ፡ ዝኾነ ሰብ ፍሉይ ሓጎስ ዝፈጥረሉ ባህሪ ኣለዎ። እዚ ማለት ድማ ንሓደ ባህታ ዝፈጥረሉ ነቲ ካልእ በንጻሩ ክኸውን ይኽእል'ዩ። እቲ ናትካ ድልየታት ምስ ናይ መዛኑኻ ድልየት ብዘይምቅዳው ከይተጨነቅካ ብዘኣለካ ኣብ ናይ በይንኻ ሓጎስ ተደሰት።

✓ መደብ ኣውጺእካ ኑቶም የሐጉሱኻ'ዮም ኢልካ ዝኣመንካሎም ሸቶታት ክትበጽሖም ጽዓር። ከምዚ ብምግባርካ ዝያዳ ፍሰሀ ክዓስለካ'ዩ። ምኽንያቱ ኣብቶም ዘገዶሱኻ ነገራት ምትኳር ካብ ጸቕጢ ስለ ዘናግፈካ።

✓ ኣሉታዊ ኣተሓሳስባ፤ ምስ ኣሉታ ዝሓስቡ ሰባት ብምቅራብካ ከተማዕብሎ ትኽእል ኢኻ። በንጻሩ ድማ ምስ ሕጉሳት ሰባት ብምቅራብካ ናይ ሓጎስ መንፈሶም ስለ ዝጸልወካ ዝበዝሕ ግዜኻ ምስ ሕጉሳት ሰባት ብምሕዃን ኣሕልፎ።

✓ ጸገም ምስ ዘጋጥመካ ኣብ ክንዲ ኣብ ዓቕቲ ጭንቀት ተሸሚምካ ክትበሳጮ ግዜኻ ተሕልፍ፡ ሃዲእካ መፍትሒኡ ሃሰው በል። እቶም ናይ ብሓቂ ሕጉሳት ዝኾኑ ሰባት፡ ኣብ ህይወት ዘጋጥሞም ማሕለኻታት ብሕማቕ ክጸልውዎም ኣየፍቅዱን'ዮም። ምኽንያቱ ሃዲኦም ብምሕሳብ ናብ ጸቡቕ ናቶም ከም ዝቕይርዎ ይፈልጡ'ዮም።

✓ ቀጻሊ ንቑሩብ ደቓይቕ ዝኸውን ብዛዕባ ሓጎስ ዝፈጥሩልካ ነገራት ሕሰብ። እዘን ደቓይቕ ናብ እወታዊ ሓሳባትካ ከም እተደሃብ ገይረን ንቐጻሊ ናብ ሕጉስ ዝኾነ ህይወት ክመርሓኻ እየን።

✓ መዓልታዊ ንኩበሽካ ግዜ ፈሊኻ ፍሰሀን ደስታን ዝፈጥሩልካ ባህ ዝበሉኻ ነገራት ከተአግዩ ፈትን።

✓ ንዘኾካ ዘጋጥመካ ኣጋጣሚ ክትጨርቀሎም ፈትን፡ ወላ'ውን ኣብቲ ዕቱብ ኴንካ ክትሰርሓሉ እትግደድ ኣጋጣሚ ብዘተኻእለካ መጠን ተዛኢኻ በቲ ፍኹስ ዝበለ ጎድንታቱ ክትጥምቶ ፈትን።

✓ ኩነታት ጥዕናኻ ምሕላው፡ ሓደ ካብቶም ናይ ሓጎስ መንገድታት ኩይኑ ልዕሊ ኩብዶት ምኻን ወይ ድማ ዝተማጣጠነ መኣዛታት ዘለዎ መግቢ ዘይምምጋብ ኣብ መንፈስካ ዓቢ ጽልዋ'ዩ ዘለዎ። ኣካላዊ ምንቅስቓስ ምዘውታር ኢንዶርፊንስ (endorphins) ዝተባህለ ናይ ሓጎስ ባህታ ዝህብ ኣብ ኣካላትና ከም ዝፍጠር ይገብር።

✓ ንኽትሕጎስ ማሰልካ ምዃኑ ምርዳእ፡ ሓጎስ ፈጺማ ንዖኦም ከም ዘይትምልከት ገይሮም ዝወሰድዋ ሰባት፡ ንኽሕጎሱ ብዙሕ ጻዕርታት እንተገበሩ'ውን ኣይሕጎስን'ዮም። ኣድላዩ ኩይኑ ምስ ዝረኣየካ መዓልታዊ ክትሕጎስ ማሰልካ ምዃኑ ንኩበሽካ ንገሮ። ከምኡ'ውን ንክትሕጎስ ኣገደስቲ ዝኾኑ ነጥብታት ኣየኖት ምዃኖም ንኩበሽካ ኣዘኻኽሮ።

ምንጪ፦encyclopedia

ሌላ ምስ ዓለም

ኣብ'ቶም ሰብ ጁባ
ሰብ ኽፈር ጺጋ
ተወሊዱ ኣጉል
ኣይብድል ኣይብደል፡
ካብታ መፈጠሩ
ከምኣ ኢሉ ነቢሩ
ፍጹም ዘይዛረብ
ዝሰቡዎ ዝምጉቡ፡
ብሰብ ከይርኢ
ኣብ ሕን ተደብኢ
ምፍጣሩ'ኳ ኸይተሰምዐ
ዕድመ ተረብዑ፡
እንተ ንሱ
ጸገሙ ንውሽጡ
ንምት ኣጸሊቱ
እዝምዝር ክእከብ ንብረቱ፡፡
ከየንጽብረቐ
ህይወት ከይሰሐቐ
ካብ ዓለም ረሓቐ፡፡
ሽዑ ብስእሉ ብስሙ
ብኽብር ተቓሚሙ
"ወዲ'ቶም" ብምባል
ከኣሉ ሰብ ሓሚሙ
ድሕሪ ሞቱ፡
ኣጉል መፈጠሩ ተፈሊጡ፣

ጆሜ/ ደጀን ተኽለ

ኣድህቦን ኣገዳስነቱን

ኣድህቦ ኣእምሮና ኣብ ሓደ ነገር ከም ዘተኩር ምግባር ወይ ካብ ጫሊዳ ሓሳባት ምግላል'ዩ። ብኻልእ ኣዘራርባ ኣድህቦ ኣተኩርካ ኣብቲ ትጻዶ ዘለኻ ስራሕ ናይ ምግባር ዓቕሚ'ዩ። ሓደ ነገር እናዓዶኻ ንኻልእ ነገር ምሕሳብ ጉድለት ኣድህቦ የመልክት። ምሉእ ኣድህቦ ኣእምሮኻ ሂብካ ዘይዓመምካዮ ስራሕ፡ ብዓበእ ተሰሪሑ ክትብሎ ዘጸግም'ዩ። ሓይሊ ኣድህቦ ዘለዎም ሰባት ኣዝዮም ውሑዳት ኣገድስነቱ ዝኣምኑ ከኣ ብዙሓት'ዮም።

ኣድህቦ ሓያል ውጽኢት ዝፈጥር ሓይሊ'ዩ። ስራሕ ብጽሬት ንኽዕመም ይሕግዝ። ናይ ምግባር ዓቕምኻ ከም ዝሕይልን ንተጽዕኖ ድማ ብቐሊልካ ዝቐልጠፈን ክትግብሮ ይሕግዘካ። ንዘወሃበካ ተግባር፡ ዕማም፡ ስራሕን ብዘሓሸን ዝቐልጠፈን ዝወሓደ ጊጋን ንኽትፍጽም ይሕግዘካ።

ኣድህቦ ንፈጠራዊ ትርኢት ኣዝዩ ኣገዳሲ'ዩ። ንኣስተንትኖ'ውን ወሳኒ ብልሓት'ዩ። ንዋሕዚ ሓሳባት ክትቆጻጸርን ብኡኡ ኣቢልካ ህዱእን ካብ ደወሽቲ ሓሳባት ናጻ ክትከውን ይሕግዞ።

ናይ ምድሃብ ዓቕምና ኣብ ዝዓበየሉ ካብ ፍቓድና ወጻኢ ዝመጹ ሓሳባት ይውሕዱ። እዚ ወንና ናይ ምምላኽ ዓቕሚ ሓያል ውሽጣዊ ሰላምን ደስታን ይህበና። መዓልታዊ ህይወትካ ጽፉፍን ቀርጥውን ብዝኾነ መገዲ ክትዓሞ፡ ክትዕወትን መንፈስካ ክረግእን ወትሩ ብንቕሓት ናይ ምድሃብ ዓቕምኻ ኩተሓይል ይግባእ።

ኣድህቦ ምግባር ብምልምማድ ክመሓየሽን ክትሕይልን ዘኽእል'ዩ። እዚ ልክዕ ከምቲ ጭዋዳታትና ብምልምማድ እነሐይሎ ማለት'ዩ።

ምንጪ፦Book of philosophy

ጸሊም ወርቂ - ነዳዲ

ነዳዲ (Petroleum) ሓደ ካብቶም ዝኸበሩ ባህርያዊ ጸጋታት ዓለምና'ዩ። ገለ ሰባት ንነዳዲ 'ጸለም ወርቂ' ይብልዎ'ዮም። ካልኦት ድማ 'ሰራውር ደም ኢንዱስትሪያውያን ሃገራት' ይብልዎ። ካብ ነዳዲ ዝርከብ ጸዓት ንመካይን፡ ነፈርቲ፡ ፋብሪካታት፡ ማሽነሪታት ሕርሻ፡ ባቡራትን መራኽብን የንቀሳቕስ፡ ብዘይካ'ዚ ንምግልጋል መንበሪ ኣባይትን ትካላት ዋዒን የብርህን የምውቕን።

ካብ ነዳዲ ኣእላፍ ዓይነታት ምህርቲ'ዮም ዝሕፈሱ። ነዳዲ ኣብ ማስርሒ ካርታሙ፡ ግራሶ፡ መመላኽዒ (ኮስሙቲክስ)፡ ድኻዒ፡ መድሃኒት፡ ጸረ-ብልዕ፡ መሕጸቢ ኣቕሑት፡ መጋረጃ፡ መንጸፍ፡ ክልጊት (መጽረዩ ሰኒ)፡ ስምዒ (wax)፡ ካርቶን ጸባ . . . ወዘተ ይጠቅም።

ደቂ-ሰብ ካብ ቅድሚ ኣሽሓት ዓመታት ኣትሒዞም ነዳዲ ክጥቀሙ ጸኒሖም። ኣብ 1800 ብዘዝረን እትሰርሕ መኪና ምስ ተማህዘት'ዩ ህዝቢ ዝያዳ ጥቕሚ ነዳዲ ተሰቒርዎ። ሊቃውንቲ ካብ 1900 ኣትሒዞም'ዮም ንዓይነትን ወጽኢትን ነዳዲ ክብ ኩብልዎ ክኢሎምን ንምምዕባሉ ኣብ ሓያል ጻዕሪ ዝርከቡን ዘለዉ። ነዳዲ ከም ካልኦት ማዕድናት ሓንሳእ ምስ ተጠቐምካሉ ዝትካእ ኣይኮነን። ደቂ-ሰብ ጠለብ ነዳዲ ካብ ዓመት ናብ ዓመት ብዘዓጻጸፈ የብርኽዎ ኣለዉ። ብኡኡ መጠን ከኣ ምንጪ ነዳዲ ናብ ምጽንቃቕ ገጹ የምርሕ ኣሎ። በዚ ዘለዎ እንተቐጺሉ ኣብ መፋርቕ 2000 ጥብ ትብል ነዳዲ'ውን ከይትስኣን ዓቢ ስግኣት ኣሎ።

ምንጪ፦ National Geography

ስእሊ ካብዝን ካብትን

ሕብሪ ሰማይ

ሕብሪ ሰማይ ንኣየር ሰንጢቑ ኣብ ዝሓልፍ ናይ ጸሓይ ብርሃን'ዩ ዝምርከሱ። ኩሎም እቶም ኣብ ቀስተ ደበና ዘለው ሕብርታት ኣብ ብርሃን ጸሓይ ኣለው። (ብኻልእ ኣዘራርባ ቀስተ ደበና ብብርሃን ጸሓይ ይቖውም።) ብርሃን ጸሓይ ንኣየር ብዘቖሙ ሞለኪላት ጋዝ ሰንጢቑ ክሓልፍ እንከሎ፡ እቶም ኣብ ብርሃን ጸሓይ ዝርከቡ ሕብርታት ክቢታተኑ ይጅምሩ። ደበና ወይ ንፋስ ኣብ ዘይብሉ መዓልቲ፡ ጸሓይ ኣብ ርእሲ ክትከውን እንከላ ሰማያዊ ሕብሪ ዓብላሊ ብምዃን ብዘለዓለ መጠን ይዝርጋሕ። በዚ ድማ ሰማይ፡ ሰማያዊ ሕብሪ ሒዙ ንረኽቦ።

ጸሓይ ኣብ ትበርቀሉ ወይ ትዓርበሉ እዋን፡ ጸሓይ ኣብ ታሕቲ ናይቲ ንሕና እንቆጻጸሮ/እንርእዮ ሰማይ ስለእትኸውን እቶም ካውኣ ዝምንጭው ብርሃን፡ ብቶም ኣብ መሬት ዝፍጠሩ ደሮናን ዝተፈላለዩ ትካባን ስለዝሓልፉ ሰማይ ኣብ ክንዲ ሰማያዊ ካልእ ሕብሪ ይሕዝ።

ምንጪ፦ ቻይልድ ክራፍት

ስፖርት

ኤርምያስ ገብረልዑል
ergh@zena.gov.er

ደሃይ ቮልታ እስጳኛ

ሓደ ካብ ግራን ቱር ዓለምና ዝኾነ ቮልታ እስጳኛ ብቕድሚ ትማሊ ናይ ራብዓይ መድረኽ ንጥፈታቱ ኣሰላሲሉ ነይሩ።

ኣብቲ ካብ ሜረና ደል ኣልኮር - ሰቪያ ክሳብ ኮርዶባ ዝበጽሐ ናይ 164.7 ኪሎሜተር ውድድር፡ ጀርመናዊ ተቐዳዳማይ ክለብ ጂያንት ሺማኖ - ጆን ደጀንኮልብ ብ4 ሰዓት ክልተ ደቒቕን 55 ካልኢትን ቀዳማይ ኮይኑ ክዕወት እንከሎ፡ ኤርትራዊ ተቐዳዳማይ ዳንኤል ተኽለሃይማኖት ብ3 ደቒቕን 42 ካልኢትን ድሒሩ መበል 80፡ መርሃዊ ቁዱስ ኸኣ ድሕሪ 10 ደቒቕን 47 ካልኢትን መበል 111 ከምኡ ድማ ናትናኤል ብርሃነ ብ16 ደቒቕን 55 ካልኢትን ካብ ቀዳማይ ድሒሩ መዘዝሚ ሕንጻጽ ብምርጋጹ መበል 166 ደረጃ ምሓዞም ተፈሊጡ። ኣብቲ ዕለት፡ ቪንሰንዞ ረይንስ ካብ ኣኢኤም ሳይክሊን ከምኡ ድማ ኣብል'ታ ናይ ቅድም ክለብ ዳንኤል ዝነበረት ግሪን ኤጅ ዝኾነ ሚካኤል ማቲው ካልኣይን ሳልሳይን ኮይኖም ውድድሮም ፈጺሞም።

ንመበል 69 ግዜኡ ዝካየድ ዘሎ እቲ ውድድር፡ ብሰኑይ እውን ሳልሳይ መድረኽ ኣሰላሲሉ ነይሩ። ኣውስትራልያዊ ተቐዳዳማይ ክለብ ግሪን ኤጅ ሚካኤል ማቲው ነቲ ካብ ካዲዝ ናብ ኣርኮስ ደላ ፍሮንተራ ዝበጽሐ ናይ 197.8 ኪሎሜተር ውድድር ብ5 ሰዓትን 12 ደቒቕን 14 ካልኢትን ቀዳማይ ክወጽእ እንከሎ፡ ዳንኤል ማርቲን ካብ ጋርሚን ሻርፕ፡ ከምኡ ድማ ጃኩን ሮድሪገዝ ካብ ክለብ ካቱሻ ካልኣይን ሳልሳይን ኮይኖም። መርሃዊ ቁዱስ ካብ ክለብ ኤምቲኤን መበል 83 (ብደቒቕን 38 ካልኢትን ድሒሩ)፡ ወዲ ጋንታኡ ዳንኤል ተኽለሃይማኖት መበል 91 (ብኽልተ ደቒቕን 18 ካልኢትን) ከምኡ ድማ ናትናኤል ብርሃነ ካብ ዩሮፕ ካር መበል 184 (ብ16 ደቒቕን 35 ካልኢትን) ደረጃ ሒዞም።

እዚ ከምዚ'ሉ እንከሎ ኤርትራውያን ተቐዳደምቲ ተስፎም ዑቕባማርያም፡ መትከል ኢዮብን ሜሮን ተሾመን ንምእካል መሰልጠኒ ቅድድም ብሽክሊታ ዓለም ኣብ ኣፍሪቃ ወኪሎም፡ ኣብ ብራዚል ኣብ ዝካየድ ዘሎ ዙር ሪዮ ይሳተፉ ኣለው። ብቕድሚ ትማሊ ኣብ ዝተኻየደ ቀዳማይ መድረኽ (162 ኪሎሜተር ዝሸፈነ) ድማ ተስፎም መበል 27፡ መትከል መበል 31 ከምኡ ድማ ሜሮን ተሾመ መበል 38 ደረጃታት ሒዞም። ነቲ ውድድር ሪብራ ሰልቫ ዝተባህለ ተቐዳዳማይ ተዓዊቱሉ።

** ** **

ዜና ብሓጺሩ

= ዳይረክተር ኵዕሶ እግሪ ኢያክስ - ማርክ ኦቨርማርስ ተጻዋታይ ክለቡ ብሊንድ ብቕሊል ዋጋ ናብ ዝኾነት ክለብ ከምዝይለቐቕ ኣፍሊጡ።

= ቶተንሃም ንተኸላኻሊ ክለብ ሰቪያ - ፍረደሪኮ ፋዚኦ ብ8 ሚልዮን ፓውንድ ከምዝፈረመቶ ኣፍሊጣ። እቲ ኣርጀንቲናዊ ተጻዋታይ ኣብ ሜዳ ዋይት ሃርትሌን ንኣርባዕተ ዓመታት ክጸንሕ እዩ።

= ኪውፒኣር ንሓላዊ ልዳት ሪዲን - ኣሌክስ ማካርቲ ብ6 ሚልዮን ፓውንድ ኩተፈርሞ ኣብ ጥርዚ ምብጽሓ ይግለጽ ኣሎ። እቲ ተጻዋታይ ንኣርባዕተ ዓመታት ንምጽናሕ ኣብ ስምምዕ ከበጽሕ ትጽቢት ተገቢሩሉ ኣሎ። ብተወሳኺ፡ ኪውፒኣር ንተኸላኻሊ ሊቨርፑል ጃክ ሮቢንሰን ንምዕዳግ ኣብ ምጥያቕ ከምዘላ ይግለጽ።

= ዝሓለፈ ቀዳም ኣርሰናል ምስ ኤቨርተን ኣብ ዘካየደቶ ግጥም፡ ኣብ ዓንካር ዓንካሪቶኡ ጉድኣት ንዝወረዶ ፈረንሳዊ ኣጥቃዓይ ኦሊቨር ጂሩድ ካብ ሰለስተ ክሳብ ሓሙሽተ ኣዋርሕ ክትከሰሮ ከም እትኽእል ይግለጽ ኣሎ። በዚ ድማ እቲ ተወሳኺ ኣጥቃዒ ክኽዘእ መደብ ከምዝይብሉ ይዛረብ ዝነበረ ኣርሰን ቨንገር፡ ድሕሪ እዚ መጉዳእቲ ሓድሽ ኣጥቃዓይ ክትገዝእ ተኽእሎ ከምዘሎ ይግመት።

= ባርሴሎና ንተኸላኻሊ ክለብ ሳኦ ፓውሎ ዶግላስ ፐሬራ ብ3.2 ሚልዮን ፓውንድ ኩተፈርሞ ተሰማሚዓ ኣላ። እቲ ሕክምናዊ መርመራ ክካይድ ቆጸራ ተታሒዙሉ ዘሎ ተጻዋታይ፡ ወዲ 24 ዓመት ኮይኑ ኣብ የማናይ መስመር ምክልኻል ይስለፍ።

ሉዊስ ስዋረዝ VS ማርዮ ባሎተሊ

"ሊቨርፑል ነቲ ኣብ ታሪኽ ኵዕሶ እግሪ እንግሊዝ ኣከራኻሪ ንዝኾነ ሉዊስ ስዋረዝ ሰፍ ብዘይብል መጠን ገንዘብ ኣፋንያ፡ ህዱእ ዓመት ኩተሕልፍ ትጽቢት ኣፍቀርታ ነበረ። እንተኾነ፡ እቲ ኻልእ ኣካታዕቲ ዝኾኑ ስርሓት ንዝፍጽም ማርዮ ባሎተሊ ብምፍራም ካብ ዓዘቕቲ ናብ ዓዘቕቲ ክኣቱ ወሲና ኣላ። እቲ ሓደ እዋን ብኣሰልጣኒ ሞሪኖ - 'ኩተመሓድሮ ዘጸግም' ዝብል ቅጽል ዝተዋህቦ ተጻዋታይ እቲ ካልእ ሊቨርፑል ተጣሊዓ ዘፈረመቶ ኮይኑ ኣሎ" ክብል ቢቢሲ ንጸብጻቡ ይጀምር።

ወዲ 24 ዓመት ማርዮ ባሎተሊ ድሕሪ ናይ ሰለስተ ዓመታት ጸንሖት ኣብ ማን ሲቲ፡ ደጊሙ 16 ሚልዮን ፓውንድ ወጺእዎ ናብ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ተመሊሱ ይርከብ። እቲ ኣርእስቲ ካብ ምስራሕ ድሕር ዘይብል ተጻዋታይ፡ ኣብዚ ሳልስቲ'ዚ ምስ ክለቡ ልምምድ ዝጀመረ ኮይኑ እግሩ ከየንበረ ኣቓልቦ ካሜራታት ክስሕብ ክኢሉ ኣሎ - ናይ ልምምድ ማልያኡ ምውዳይ ብምስኣኑ።

ንሓደ ዓመት ስፖርት ኣብ ሚላን ዝጸንሐ ማርዮ፡ ኣብ ግዜ ንእስነቱ ንሊቨርፑል ከምዝፍቅራ ይነገር። ንሱ፡ ኣብዛ ጋንታ እዚኣ ብዘይካ ሽቶ ምምዝጋብ፡ ገጻት ጋዜጣታት ስፖርት ምምላእ እውን ስርሑ ክኸውን እዩ። እዚ ድማ ነታ 15 ሚልዮን ፓውንድ ወጺኢታት ብምምጻእ ነቲ ናይ ቅድም ክብራ ክትመልስ

ኮሊዑ ይርከብ። ንሱ፡ ዋላ'ኳ ብተደጋጋሚ ንሰብ ብምንካስ ከምኡ እውን ብዓሌታዊ ጸርፊ እንተተኸሰሰ፡ እተን ሸኮ ኣእጋሩ 75 ሚልዮን ፓውንድ ምውጽኣን ፍሉይን ንሊቨርፑል ድማ ኣርባሒ ኮይኑ ንረኽቦ።

ሽልማት ወርቂ ጫማ ኤውሮጳ
* ኣብ 2009/'10 ሊዮኔል መሲ ብ34 ሽቶታት
* ኣብ 2010'11 ክርስትያኖ ሮናልዶ ብ40 ሽቶታት
* ኣብ 2011/'12 ሊዮኔል መሲ ብ50 ሽቶታት
* ኣብ 2012/'13 ሊዮኔል መሲ ብ46 ሽቶታት
* ኣብ 2013/'14 ስዋረዝን ሮናልዶን ነፍስ ወከፎም 31 ሽቶታት

ተተስፍየ ዘላ ሊቨርፑል የዋጽኣ ዶ?

ዝኾነ ኮይኑ፡ ምስ ኢንተር ኣብ ዝነበረሉ እዋን ዘውዲ ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ ዝደፍአ ማርዮ፡ ኣብ ልምምድ ከምቲ ዝድለ ንባህጊ ሞሪኖ ክማልእ ከምዘይከኣለ ይዝከር። ብድሕሪኡ እውን ናብ ማን ሲቲ ኣብ ዘቕንዓሉ፡ 54 ናይ ሊግ ጸወታታት ኣካይዱ - ዘውዲ ናይ ምድፋእ ዕድል ኸኣ ረኺቡ። እቲ ዓውት፡ ማርዮ ገና 21 ዓመት ከይመልአ ራብዓይ ናይ ሊግ ዓወቱ ኮይኑ ተመዝገበ። ማርዮ ባሎተሊ፡ ዋላ'ኳ ብዕድመ ካብ ስዋረዝ ብሰለስተ ዓመታት እንተንኣሰ፡ ኣብ ንኡስ ዕድሚኡ ብመዳልያታትን ዋንጫታትን ምስ ጋንታኡ ብምውቃቡ መተካእታ ናይቲ ኡራጓያዊ ክኸውን ከምዝኽእል እዩ ዝግምገም።

ብመንጽሩ፡ ስዋረዝ ብውልቁ ጸላዊ ምኳኑ - እታ ኣብ 2013/'14 ብማሕበር ኵዕሶ እግሪ ኤውሮጳ ዝተሸለማ ወርቃዊት ጫማ (ምስ ሮናልዶ ብሓባር ኮይኑ እዩ) ከምኡ እውን ብፕሮፌሽናል ተጻወትቲ ኵዕሶ እግሪ ከምኡ ድማ ጸሓፍቲ ኵዕሶ እግሪ ብሉጽ ኮይኑ ዝተረቑሓሉ ሽልማት ብቕሊሉ ትምስክረሉ። ኣብ ፈላሚ ሽዱሽተ ጸወታታት ብሰንኪ መቕጻዕቲ ዘቦኸረ ስዋረዝ፡ ሰለስተ ግዜ ሃትሪክ ዝርከበን 31 ሽቶታት ብምምዝጋቡ ስሙ

ምስ ኣንዲ ካሮል ብምኳን ንቦታ ናይቲ ናብ ቸልሲ ዝተጓዕዘ ቶረስ ክሸፍን እግሩ ኣብ ሜዳ ኣንፊልድ ዘንበረ ስዋረዝ፡ ፈላሚ ሽቶኡ ከቑጽር 16 ደቓይቕ ጥራይ እዩ ወሲዱሉ። እቲ ኣብ ጥሪ 2011 ናብ ሊቨርፑል ዝተሰጋገረ ኡራጓያዊ ተጻዋታይ፡ ኣብቲ እዋን ካብ መንበር ተቐየርቲ ተበጊሱ እዩ ነታ ሽቶ ኣመዝጊቡ - 68 ሽቶታት ኸኣ ኣስዓበ። ብተወሳኺ 23 ውዱኣት ንሽቶ ዝኾና ኮዓሳሱ ምህንዳሱ ድማ ፍሉይ ይገብሮ። ብቐመር፡ ስዋረዝ ኣብ ነፍስ ወከፍ ጸወታ 0.63 ሽቶ እናመዝገበ ናብ ባርሴሎና ተፋንዩ ኣሎ። እንተ ቡቲ ዝፈጸሞ በደልን ሕማቕ ስምን ግን ኣብ ሊቨርፑል ዝነበሮ ጽልዋ ናብ ኣሉታ ም ኻ ዱ ናብቲ ካልእ ሕማቕ ጫፍ የቕምጦ። ብተወሳኺ እውን ሊቨርፑል ንሱ ኣብ ዘይነበረሉ 18 ጸወታታት 61 ሚእታዊት ዓወት ምምዝጋባ ድማ እቲ ካልእ ነጥቢ ነቲ ተጻዋታይ 'ኣየገድሳን እዩ' ዘብል እዩ።

ባሎተሊን ስዋረዝን ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ኣብ ዝነበሩሉ እዋን ንዘመዝገብዎ ስታትስቲክስ ምስ እንዕዘብ

	ባሎተሊ 2010-13	ስዋረዝ 2011-14
ጸወታ	54	110
ሽቶታት	20	69
ሽቶታት ኣብ ጸወታ	0.37	0.63
ንሽቶ ዝኾና ኮዓሳሱ	1	23
ፍጹም ቅላዕ	5	0

ብወገን ባሎተሊ ኸ? ንስታትስቲክስ ምስ እንውከስ፡ ባሎተሊ ማልያ ማን ሲቲ ወድዩ ኣብ ዝተጻወተለን ግጥማት እታ ክለብ 59 ሚእታዊት ክትዕወት እንከላ፡ ንሱ ዝኾኑት ደቒቕ ኣብ ሜዳ ኣብ ዘይተራእየሉ ግጥማት ኸኣ 70 ሚእታዊት ዓወት ተመዝግባ ነበረት። እቲ ካብ ወዲ 15 ዓመት ጀሚሩ ስሩዕ ጸወታ ፕሮፌሽናል ዘካየደ ኢጣልያዊ፡ ኣብ ዝሓለፈ ሓሙሽተ ዓመታት ስፖርት ምስ ሃገሩ ኮነ ምስ ክለቡ ኣብ ዝተጻወተለን እዋናት ኣደዳ ቀይሕ ካርድ ክኸውን እውን ተራእዩ እዩ።

ክልቲኦም ስሞም ምሩራት እዮም። ወዲ 15 ዓመት እንከሎ ምስ ክለብ ናሽናል ክጻወት ዝጀመረ ስዋረዝ፡ ንዳኛ ብርእሱ ሃሪሙ ምዝራሩ ይንገር። ኣብ ኢያክስ ንተጻዋታይ ብምንካሱ፡ ዓሌታዊ ጸርፊ፡ ምንካስ ተጻዋታይ ኣብ ሊቨርፑል፡ ኵዕሶ ብኢዱ ዘድሓኖ፡ ሳልሳይ ምንካስ ተጻዋታይ ኣብ ዋንጫ ዓለም፡ ንደገፍቱ ፉልሃም ብምልክት ምዝላፍ፡ ኣብ ቅድሚ ኣሰልጣኒ ኤቨርተን ነበር - ሞየስ ኮነ ኢሉ ሓጎሱ እናላገጸ ምግላጹ . . . ወዘተ እተን ገለ ካብተን ስዋረዝ ዝፈጸመን በደላት ኀሊሐን ዝተራእያ እየን።

ብመንጽሩ፡ ባሎተሊ እውን ከም ስዋረዝ ኣመና ዝጸለማ ነጥብታት ኣይሃልዎ እንበር፡ ንጋዜጣታትን መጽሔታትን ዝኾኑ ኣርእስትታት ካብ ምስራሕ ድሕር ኣይበለን። ንወዲ ጋንታኡ መዝረቕ ምድርባዩ፡ ተባራዕቲ ነገራት ኣብ ገዛኡ ብምሓዙን ንመጥፋእቲ ሓዊ ምጽውዑን፡ ምስ ኣሰልጣኒ ማንቺኒ ንጥምጣሙ፡ ሽቶ ምስ ኣመዝገበ ንተዓዛብቲ ዘርእዮ ጽሑፍ ሓዘል ማልያታቱ፡ ሽጋራ ምትካኽ . . . ወዘተ እተን ኣቓልቦ መራኸቢ ብዙሃን ዝሰሓባ ፍጻመ ናይቲ ኢጣልያዊ ኣጥቃዒ እየን።

ትማሊ ንመጀመርታ ግዜኡ ምስ ተጻወትቲ ሊቨርፑል ልምምድ ዘካየደ ማርዮ ባሎተሊ፡ ናይ ልምምድ ክዳኑ ምውዳይ ተጸጊሙ።

ነዞም ክልተ ተጻወትቲ ዘመሳስሎም ነገር እንተደኣ ሃልዩ፡ ይቕሬታ ንምባል ቀረባ ምኳኖም እዩ። ብፍላይ ስዋረዝ ከምዝይደግሞ ዝገልጸም ተግባራት፡ ክስሎም ተራእዩ።

ማርዮ ባሎተሊ፡ ምስ ቢቢሲ ኣብ ዘካየዶ ቃለ መሕትት ኣዝዩ ሓፋር ኮይኑ ምቕራቡ፡ ልብሲ ኣቦ ልደት ወድዩ ህያባት ምብርካቱ፡ ከምኡ እውን ኣብ ክንዲ ሓደ ዝተዘምተ ህጻን ምጥባቑን ካልእን ፍልይ የብሎ። ንኽልቲኦም ዝፈላሊ ግን፡ ስዋረዝ እቲ ዝበዝሐ ዝፍጽሞ በደል ኣብ ሜዳ ክኸውን እንከሎ፡ ማርዮ ግን ካብ ሜዳ ወጻኢ ምኳኑ እዩ።

ኣብ መወዳእታ፡ ሊቨርፑል፡ ኣካታዒ ተጻዋታይ ኣፋንያ ካልእ ዘከራኻሪ ተጻዋታይ ምፍራማ . . . ተጣሊዓ ኣብ ዝብል መደምደምታ የብጽሕ ዶ ይኸውን?

ቅንጥብጣብ

= ተጻዋታይ ክለብ ቶተንሃም ሚካኤል ዳውሰን ብ6 ሚልዮን ፓውንድ ናብ ሃልሲቲ ተሰጋጊሩ። እቲ ካብ 2005 ጀሚሩ ኣብ ቶተንሃም ዝተጻወተ ተኸላኻሊ፡ ዝሓለፈ ዓመተ ስፖርት 41 ጸወታታት ኣካይዱ።

= ኤሲ ሚላን ንፈርናንዶ ቶረስ ንምግዛእ ወግዓዊ መጸዋዕታ ናብ ቸልሲ ምልኣኻ ተሓቢሩ።

= ሪያል ማድሪድ ንዝቐረበቶ ናይ 75 ሚልዮን ፓውንድ ጠለብ ተዋግያ ብ59.7 ሚልዮን ፓውንድ ንዲ ማርያ ዘፈረመት ማን ዩናይትድ፡ ብቕድሚ ትማሊ ኣብ ዘካየደቶ ግጥም ካፒታል ዋን ኣንጻር ኤምኬይ ዶንስ 4ብ0 ተሳዒራ። እታ ተወሰኽቲ ተጻወትቲ ንምግዛእ ኣብ ዕዳጋ ክትኣጥፍ ምኳና ዝንገረላ ዘሎ ክለብ፡ ኣብ ትሕቲ ሓድሽ ኣሰልጣኒኣ ክትብርኽ ኣይከኣለትን። በዚ ድማ ብማዕከናት ዜና እንግሊዝ ከቢድ ነቐፌታ ይወርዳ ኣሎ። ኣሰልጣኒ ሉዊስ ቫን ሃል ዛጊት ነታ ዓባይ ጋንታ ካብ ዝሕዝ ሰለስተ ጸወታታት ኣካይዱ ኣሎ - ምሉእ ዓወት ከመዝግብ ግን ኣይከኣለን።

= ቅድሚ ሰሙን ክለብ ኣትሌቲኮ ማድሪድ ንሪያል ማድሪድ 1ብ0 ስዒራ ዋንጫ ዕውታት ዕውትቲ (ሱፐር ካፕ) እስጳኛ ኣብ ዝዓተረትሉ እዋን፡ ንራብዓይ ዳኛ ብኢዱ ብምህራሙ ካብ ሜዳ ዝተባረረ ኣሰልጣኒ ኣትሌቲኮ ማድሪድ ኣርጀንቲናዊ ዲያጎ ሲሚዮኒ ንሸሞንተ ጸወታታት ጋንታኡ ከይኣሊ ተቐጺዑ።

= ምስ ክለብ ማንቸስተር ሲቲ ብልቓሕ ይጻወት ዘሎ ኣከፋፋሊ ፍራንክ ላምፓርድ ካብ ሃገራዊት ጋንታ እንግሊዝ ከም እተፋነወ ኣፍሊጡ። ንኣስታት 15 ዓመታት ማልያ ሃገራዊት ጋንታ እንግሊዝ ለቢሱ ዝተጻወተ ላምፓርድ፡ ኣብ 106 ግጥማት 29 ሽቶታት ኣቑጺሩ።

ላይበርያ፡ ኢቦላ ፈሪሖም ናብ ሃገሮም ምምላስ ዝኣበዩ ሚኒስተራት ተባሪሮም

ፕረዚደንት ላይበርያ ኣለን ጆንሰን ሰርሊፍ፡ ብመገሻን ካልእ ምኽንያታትን ኣብ ወጻኢ ሃገር ዝርከቡ ሓያለ ሚኒስተራትን ላዕለዎት ሰበ ስልጣን መንግስቲን'ታ ሃገር ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ናብ ሃገሮም ክምለሱ ዝቐረበትሎም ጻውዒት ጸማም እዝኒ ድሕሪ ምሃቦም ካብ መዝነቶም ከምዝኣለየቶም ተገሊጹ።

ብመሰረት ፕረስ ቲቪ፡ እታ ፕረዚደንት ነቲ ኣብታ ሃገር ተኸሲቱ ዘሎ ከቢድ ለበዳ ኢቦላ ንምምጣም ዝሓለፈ 6 ነሓሰ ህጹጽ ናይ ሓደጋ ድንጋገ ድሕሪ ምእዋጃ'ያ ነቲ ጻውዒት ኣቕሪባቶ ኔራ።

ንኡኹሉም'ቶም ብዝተፈላለየ ምኽንያት ናብ ወጻኢ ሃገር ዝኸዱ ሚኒስተራትን ላዕለዎት ሰበ ስልጣን መንግስቲን ናብ ሃገሮም ተመሊሶም ኣብቲ ነቲ ቫይረስ ንምቁጽጻር ዝካየድ ዘሎ ሓያል ቃልሲ እጃሞም ከበርክቱ ግዴታ ከምዘለዎም ድሕሪ ምግላጽ፡ ኣብ ዝሃለወ ይሃልወ ብዘየገድስ ኣብ ውሽጢ ሰሙን ኣብ ሃገሮም ክርከቡ ከምዘለዎም ኣተሓሳሲባ ኔራ።

ኮይኑ ግን፡ ዳርጋ ብምልኦም በቲ ዝላባዕ ዘሎ ቫይረስ ብምስጋእ ኣብቲ ዝተጠቕሰ ግዜ ናብታ ሃገር ክምዘይ ዘይተመልሱ ተፈሊጡ።

ጸብጻብት ውድብ ጥዕና ዓለም ከምዝመልክትዎ፡ ኢቦላ ኣብ ጎረባብቲ ሃገራት ግዜ፡ ሰራልዮን ላይበርያን ናይጀርያን ጥራይ ን1,427 ሰባት ክቐዝፍ እንከሎ፡ ንኻልኦት 2,615 ሰባት ድማ ለኺፉ ኣሎ። እቲ ለበዳ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ካብ ዝኸሰት ንድሓር ጥራይ ኣብ ላይበርያ 624 ሰባት ቀቲሉ ኣሎ።

ብዘይካ'ዚ፡ ኣብቲ ዞባ በቲ ቫይረስ ንዝተጠቕዑ ሰባት ኣብ ምክንኻን ክሰርሑ ካብ ዝጸንሑ ሓካይም፡ እቶም 120 ንህይወቶም ተለኺፎም ህይወቶም ክስእኑ እንከለዉ፡ ካልኦት ልዕሊ 240 ሓካይም ከኣ ድሕሪ ምልካፎም ተወሺቦም ኣለዉ። ዝበዝሕ ሕብረተሰብ ላይበርያ እቲ ቫይረስ ምስ ጥንቆላን ካልእ ማሪታዊ እምነታትን ኣተኣሳሲሩ ስለ ዝርእዮ ብሱብ ሞያ ጥዕና'ታ ሃገር ንዝዋሃቦ ምኽሪታት ብዓይኒ ጥርጣረ ከምዝርእዮ'ዩ ዝግለጽ። እዚ ከኣ ኣብቲ ነቲ ቫይረስ ንምቁጽጻር ዝውሰድ ዘሎ ተበግሶታት ከቢድ ማሕለኻ ኮይኑ ምህላዉ ይንገር።

ዒራቕ፡ 80 ሰባት ብዕጡቓት ተረሺኖም

ኣብ ዒራቕን ሶርያን ንሰፊሕ ከባቢታት ተቖጻጺሮም ዝርከቡ ብ'ኣይሲስ' ዝፍለጡ ዕጡቓት፡ ኣብ ከባቢ ከተማ ፋሉጃ 80 ዒራቓውያን ከምዝረሸኑ ተገሊጹ።

ብመሰረት ጸብጻብ ፕረስ ቲቪ፡ እቶም ዕጡቓት ነቶም መብዝሕትኦም ኣረጋውያን ምዃኖም ዝተሓበረሎም ነበርቲ ከተማ ኣልካርማህ ዝኾኑ ዒራቓውያን ካብ ገዛውቶም ኣውጺኦም ድሕሪ ምእካቦም'ዮም ኣብ ቅርዓት ረሺኖሞም። እዚ ከኣ ሕነ ናይ'ቲ ብኣመራጻ ኪኖጥሞም ጀሚሩ ዘሎ ናይ ነፈርቲ መጥቃዕቲታት ክኸውን ከምዝኽእል ይግለጽ ኣሎ።

ደቡብ ኣመራጺ፡ ሓይሊታት ኩርዲስታንን ዒራቕን ነቶም ዕጡቓት ብምድፋእ ኣብ ትሕቲኦም ንዝጸንሑ ሰለስተ ከተማታት ኣብዚ ሰሙንዚ ዳግማይ ክቆጻጸርወን ከምዝኽኣሉ'ዮም ዝግለጽ ዘሎ።

እቶም ተኸተልቲ ሱና ምዃኖም ዝንገረሎም ዕጡቓት፡ ኣብቲ ተቖጻጺሮሞ ዘለዉ ሰፊሕ ከባቢታት ኣብ ልዕሊ ቁልዑሰበይቲ ዝርከብዎም ኣሽሓት ዒራቓውያን ኣሰቃቒ ጃምላዊ ቅትለት ይፍጽሙ ከምዘለዉ'ዮም ብሓያለ ወገናት ዝውቀሱ ዘለዉ።

ተኸተልቲ ሺዓ ክርስትና፡ ኢዚዲ - ኩርድ ድማ እቶም ቀንዲ ግዳይ ናይ'ቶም ዕጡቓት ዝኾኑ ዘለዉ ወገናት ዒራቕ ምዃኖም እቶም ተጣበቕቲ ወሲኾም የረድኡ።

እዚ ከምዚ'ሉ እንከሎ፡ እቶም ዕጡቓት ኣብ ሶርያ ኣንጻር ተቓወምቲ መንግስቲ'ታ ሃገር ብዘካየድዎ መጥቃዕቲ ንኽልተ ኣብ ትሕቲኦም ዝጸንሓ ስትራተጂያውያን ከተማታት'ታ ሃገር ከምዝተቖጻጸሩ ተገሊጹ።

በቲ ዝሓለፈ ረቡዕ ዘካየድዎ መጥቃዕቲ ንብርክት ዝበላ ካልኦት ቁሸታት'ውን ኣብ ትሕቲ ቁጽጽሮም ኣእትየመን ከምዘለዉ እቲ ብኣሾሽትድ ፕረስ ዝተዘርግሐ ዜና ኣመልኪቱ።

ኣብቲ መጥቃዕቲ ብወገን'ቶም ተቓወምቲ መንግስቲ 31 ዕጡቓት ክቕተሉ እንከለዉ፡ ብወገን'ቶም ኣኽራርቲ ዕጡቓት ድማ ሸሞንተ ዕጡቓት ከምዝተቐትሉ'ዩ ዝግለጽ ዘሎ። ዕጡቓት ኣይሰስ ኣብ ውሽጢ ሶርያ ጥራይ ኣስታት 50 ሽሕ ኣባላት ከምዘለውዎም'ዩ ዝግለጽ።

ዜና ብሓጺሩ

ኣስታት 500 ወታሃደራት ናይጀርያ ካብ መጥቃዕቲ ዕጡቓት ቦኮሓራም ብምስጋእ ዶብ ሰጊሮም ናብ ካሜሩን ከምዝሃደሙ ተገሊጹ።

ብመሰረት ቢ.ቢ.ሲ፡ እቶም ወታሃደራት ኣብ ሰሜናዊ ምብራቕ'ታ ሃገር ኣብ እትርከብ 'ጋምቦሩ ጋላ' ዝተባህለት ከተማ ኣንጻር ዕጡቓት ቦኮሓራም ድሕሪ ምግጣሞም'ዮም ብዙሕ ከየትከሉ ምስቲ ህይወቱ ንምድሓን ዝሃደም ዝበረ ሰላማዊ ህዝቢ ተጸንቢሮም ናብ ካሜሩን ዝሃደሙ።

ኣፈኛ ሚኒስትሪ ምክልኻል ካሜሩን ዲዲየር ባዲክ ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ኣባላት ሓለዋ ዶብ ካሜሩን ነቶም ምስ ዕጥቖም ሃዲሞም ዝኣተዉዎም ወተሃደራት ናይጀርያ ዕጥቆም ኣውሪዶም ኣብ ሓንቲ ቤት-ትምህርቲ ኣዕቂቦሞም ከምዘለዉ ኣረዲኡ።

ኮይኑ ግን መንግስቲ ናይጀርያ፡ "ኣብ ልዕሊ ቦኮሓራም ድሕሪ ዘካየዶዎ ስልታዊ መጥቃዕቲ'ዮም ብጌጋ ናብ ዶብ ካሜሩን ሰጊሮም" ብምባል ነቲ ዝጋዋሕ ዘሎ ሓበሬታ ነጺግዎ ኣሎ።

***

ኣባላት ፍሉያት ሓይልታት ሩስያ ምዃኖም ዝተገለጸሎም 10 ወታሃደራት ብስሕቲ ናብ ዶብ ዩክሬን ድሕሪ ምስጋሮም ብሰራዊት ዩክሬን ከምዝተማረኹ ተገሊጹ።

ብመሰረት ቢ.ቢ.ሲ፡ ዩክሬን እቶም ወታሃደራት ፍሉይ ወተሃደራዊ ተልእኾ ንምፍጻም ክብሉ ዶብ ጥሒሶም ናብ ልኡላዊ ግዝኣታ ከምዝኣተዉ ክትፍልጥ እንከላ፡ ሩስያ ድማ ምልክታት ናይ'ቲ ዶብ ኣዝዩ ሃሰሱ ብምንባሩ እቶም ልሙድ ናይ ኮለላ ንጥፈታት የካይዱ ምንባሮም ዝገለጹዎም ወታሃደራት ተደናጊሮም ናብ ዶብ ዩክሬን ከምዝኣተዉ ዘመልክት ምላሽ ሂባትሉ ኣላ።

በዚ ኮይኑ በቲ ግን እቲ ፍጻሜ ነቲ ኣብ መንጎአን እናተረረ ዝኸይድ ዘሎ ወታሃደራውን ፖለቲካውን ወጥሪ መሊሱ ክኸርሮ ከምዝኽእል ተዓዛብቲ የመልክቱ።

***

ቻይና፡ ናይ ውግእ ነፈርታ ንክሊ ኣየር ታይዋን ከምዝይጥሑሳ ኣፍሊጣ። እታ ሃገር ዚ መግለጺ ትህብ ዘሎ፡ ታይዋን "ክልተ ነፈርቲ ውግእ ቻይና ኣርባዕተ ግዜ ናብ ክሊ-ኣየረይ ጥሒሰን ኣትየን" ብምባል ዝሓለፈ ሰሉስ ኣንጻር ቻይና ክሲ ድሕሪ ምቕራባ'ዩ።

ኮይኑ ግን ሚኒስትሪ ምክልኻል ቻይና ኣብ ዝሃቦ ምላሽ፡ እተን ነፈርቲ ኣብ ከባቢ ክሊ-ኣየር ታይዋን ልሙድ በረራ ከምዘካየዳ እንተዀነ ናብ ክሊ-ኣየር ታይዋን ከምዘይኣተዋን ዝኾነ ንኡናት ዘመልክት ዘይንቡር በረራ ከምዘየካየዳን ኣረዲኡ። እቲ ፍጻሜ፡ ንዘሎ ምድና ክልቲኤን ወገናት ብምሕርፋፍ ናብ ዘይተደልየ ወጥሪ ከየእትወን'ውን ሰጊኣት ኣሎ።

ደሴት ታይዋን፡ ኣብቲ ኣብ 1949 ዝኸተመ ውግእ ሓድሕድ ቻይና ተሳዒሮም ብዝሃደሙ ሃገራውያን ሓይሊታት ከምዝተቖመት'ዩ ዝንገረላ።

እታ ደሴት ወላ'ኳ ናጽነታ ንምእዋጅ ብዙሕ ግዜ ድሌታታ እንተርኣየት፡ ካብታ ዘይትንጸል ኣካል ምዃና እትገልጽ ቻይና ክመጻ ካብ ዝኽእል ወታሃደራዊ መጥቃዕቲ ብምስጋእ ግን ተቖጢባ ኣላ።

ግጭት እስራኤልን ሓማስን ንምዕራፍ 'ኣብ ስምምዕ ተበጺሑ'

ካብ ዝሓለፈ 8 ሓምለ ጀሚሩ ኣብ መንጎ እስራኤልን ሓማስን ክካየድ ዝጸንሐ ደማዊ ግጭት ክዕረፍ ብኽልቲኦም ወገናት ኣብ ስምምዕ ከምዝተበጽሐ ተገሊጹ።

ብመሰረት'ቲ ትማሊ ብመንጎኝነት ግብጺ ኣብ ካይሮ ዝተበጽሐ ስምምዕ፡ እስራኤል ኣብ ልዕሊ ወሽመጥ ቃዛ ክተካይዶ ዝጸንሐቶ ደብዳብ ካብ ዝሓለፈ ሰሉስ ጀሚራ ደው ኣቢላቶ ኣላ። ምንቅስቓስ ሓማስ ድማ ናብ እስራኤል ዘውንጭፎም ዝነበረ ሮኬታት ደው ብምባል ነቲ ንዘይተወሰነ ግዜ ዝቕጽል ስምምዕ ክኽበሮ ጀሚሩ ኣሎ።

ይኹን'ምበር፡ ክልቲኦም ወገናት ብበወገኖም ከም ቅድመ-ኩነት ክቐርብዎ ዝጸንሑ ሓያለ ኣጀንዳታት ኣብቲ ስምምዕ ተጠቓሊሉ እንተዛልዩ ዛጊት ዝተዋህበ ዝኾነ ሓበሬታ የለን።

እስራኤል ኣብቲ ብግብጺ ክቐርብ ዝጸንሐ እማመ ከም ቅድመ-ኩነት ክተቕርቦ ካብ ዝጸንሐት ኣጀንዳታት ሓደ፡ ሓማስ ዕጥቁ ክፈትሕ ኣለዎ ዝብል እዩ። ምንቅስቓስ ሓማስ ብወገኑ፡ ኣብ ልዕሊ ወሽመጥ ቃዛ ብእስራኤል ጸኒዑ ዘሎ ከርደና ምሉእ ብምሉእ ክለዓል ሓደ ካብቲ ከቕርቦ ዝጸንሐ ሓያለ ጠለባቱ እዩ።

ድሕሪ'ቲ ኣብ ካይሮ ዝተበጽሐ ስምምዕ ምቁራጽ ተኹሲ፡ ምንቅስቓስ ሓማስ "ኣብ ልዕሊ እስራኤል ዓወት ተጎናጺፍና" ብምባል ክእውጅ እንከሎ፡ ብ10ታት ኣሽሓት ዝቑጸሩ ነበርቲ ቃዛ ከኣ ነቲ ዝተኣወጀ ዓወት ብልዑል ፈንጠዝያ ክጸንብልዎ ተራእዮም።

ጸብጻብት ዜና ከምዘሕብርዎ፡ እስራኤል በቲ ኣብ ልዕሊ ወሽመጥ ቃዛ ክተካይዶ ዝጸንሐት መጥቃዕቲ 536 ህጻናት ዝርከብዎም 2,137 ፍልስጤማውያን ክቕተሉ እንከለዉ፡ ምንቅስቓስ ሓማስ ናብ ውሽጢ እስራኤል ክውንጭፎም ብዝጸንሐ ሮኬታት ከኣ 64 ወታሃደራት ዝርከብዎም 69 እስራኤላውያን ተቐቲሎም ኣለዉ።

ሓማስ፡ ኣስታት 4 ሽሕ ሮኬታትን ሞርታራትን ናብ ውሽጢ እስራኤል ክውንጭፍ ምኽኣሉ እስራኤል ነቲ ዕጡቕ ብወታሃደራዊ ሓይሊ ፈጺማ ክትስዕሮ ከምዘይትኽእል ዘመልክት ጭብጥ ኣብነት ከምዝኾነ'የም ተዓዛብቲ ዘመልክቱ።

ብመሰረት ግምታት እስራኤል፡ ሓማስ ገና ካብ 3 ሽሕ ዘይውሕድ ሮኬታት ከዚኑ ኣሎ።